

NOVADNIEKS

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

• Nr. 52 (6865)

• Trešdiena, 1998. gada 15. jūlijs

• Cena Ls 0,18

Lauksaimniecības izstāde «Viļāni '98»

● Piedzimstot Somijā, Hegemons esot svēris 40 kilogramus, bet 200 dienu vecumā — 214 kilogramus. Tagad viņa svars, kā jau gaļas liellopu ciltstēvam pienākas, ir apaļi 1000 kilogrami.

11. un 12. jūlijā privatizējamajā Valsts Viļānu selekcijas un izmēģinājumu stacijā notika jau otrā pēc kārtas lauksaimniecības izstāde. Izstādes iniciatori un organizatori — Latvijas Zemnieku savienība un Zemkopības ministrija.

Izstādes atklāšanās

piedalījās ekonomikas ministrs Laimonis Strujevičs, bet nākamajā dienā lauksaimniecības izstādes dalībniekus un viesus ar savu klātbūtni pagodināja zemkopības ministrs Andris Rāviņš. Apsveikuma telegrammu ar atvainošanās vārdiem, ka aizņemties dēļ nav varējis personīgi ierasties, bija atsūtījis arī LR premjers Guntars Krasts. Viņa novēlējums lauksaimniecības izstādei arī turpmāk būt par gaidītu un nozīmīgu notikumu Latvijas austrumu reģionā, cerams, sasniedza

dzirdīgas ausis, jo kur gan citur, ja ne šādos pasākumos var pārliecināties, ka mūsu valsts lauksaimniekiem nākotne var būt ne mazāk spoža kā daudzinautājām Dānijas vai Holandes saimniecībām.

Preiļu rajona kolektīvās un zemnieku saimniecības, kā arī individuālos lopu turētājus izstādē «Viļāni '98» pārstāvēja paju sabiedrība «Ainava», Maija Upeniece no Galēnu pagasta, Jāzeps Ivanāns ar meitu Antru un dēlu Intaru no Stabulnieku pagasta, paju sabiedrība «Turība» un zemnieku saimniecība «Raipole», Imelda Zvirbule un Anita Daugaviete no Rožupes pagasta, Nauris Upītis no Turku pagasta un Dzintars Rancāns no Preiļu pagasta. Bet tagad par visu pēc kārtas.

Putni iztika bez gāganu kariem

Nav tiesa, ka tur, kur lielā vairumā sardodas dažādi putni, sākas skaļa kļūgāša-

na un trokšņošana. Paju sabiedrības «Ainava» spārnotie eksponāti, kā arī bikšainie un cekulainie eksotiskie smukuli no Maijas Upenieces saimniecības pierādīja, ka ir labi audzināti un nevajadzīgu traci necēla, sak, lai jau cilvēki skatās un baksta ar pirkstiem starp režģiem, ja viņiem tā tik.

Pie paju sabiedrībai «Ainava» ierādītajiem sprostiem sastapām Moniku Rivari, Latvijā visiem ļoti zināmo piļu un zosu audzētāju:

— Uz izstādi esam atveduši Tulūzas un Ditmašer zosis, jaunzosis, kā arī zoslēnus pārdošanai. Vairākas nedēļas veci zoslēni maksā 2,50 latus. Šogad esam jau realizējuši pircējiem apmēram desmit tūkstošus zoslēnu. Izmantojam uzpircēju pakalpojumus, jo pašiem braukāt apkārt un pārdot nemaz neatmaksājas.

Turpinājums 4. lpp.

VIETĒJĀS ZIŅAS

Pilskalna svētki bija izdevušies

Jersikas pilskalna svētkos priecājās gan lieli, gan mazi. Pasākumu ievadīja koncerts mazajiem. Uzstājās pūtēju orķestris, dejotāji un dziedātāji no Līvāniem un Jersikas pamatskolas. Turpinājumā uz estrādes dēļiem mazie zīmēja Jersikas pili un karali Visvaldi, piedalījās «Mēmajā šovā», meta mērķi šautriņās, bumbiņās, šāva ar arbaletu, savas spējas pārbaudīja arī kliegšanas sacensībās. Veiksmīgākie bērni kā balvu ieguva organizatoru sarūpētās sviestmaizes. Pārcietuši pamatīgu lietussgāzi, svētku dalībnieki noskatījās Līvānu drāmas kolektīva iestudēto Elinas Zālītes lugu «Bistamais vecums». Vakarpusē uz svētku koncertu pieaugušajiem bija ieradusies ap 500 skatītāju. Tajā piedalījās Preiļu folkloras kopa, Jersikas pagasta deju kolektīvs, jauniešu deju kolektīvs no Zundāniem, Rožupes pagasta un Līvānu vidējās paaudzes deju kolektīvi, TDA «Silava». Programmu vadīja un līdz pat ritam klātesošos iepriecināja mākslinieki no Rīgas: Guntis Skrastiņš, Andris Daņiļenko, Aldis Rullis un Jānis Bauers. Kā pastāstīja pagasta kultūras darba organizatore Inta Pabērze, pilskalna svētki bija guvuši necerētu atsaucību un, neskatoties uz slapjo laiku, ļoti izdevušies. Pasākuma organizatori izsaka pateicību par atbalstu Jersikas pagasta padomei, SIA «SagLab», i/u «Skaidiņa», SIA «Siltumtikli», i/u «Pie Ilzes», SIA «Līvānu mājas un logi», SIA «Aduks» un i/u «Gospori».

Atsākti arheoloģiskie izrakumi Jersikas pilskalnā

8. jūlijā Jersikas pilskalnā atsākušies arheoloģiskie izrakumi. Tos veic arheologu grupa Latvijas Zinātņu akadēmijas īstenā locekļa Ēvalda Mugurēviča vadībā, kopā ar viņiem strādā Antonija Vilcāne no Preiļiem, ik dienas darbos iesaistīti arī 4-8 pagasta bezdarbnieki. 8. un 9. septembrī, kad Jersikas pilskalnā tiks rīkotas Eiropas kultūras mantojuma dienas, ekspedīcijas dalībnieki rīkos izstādi, kurā iepazīstinās ar izrakumos iegūtajiem materiāliem.

M.Dziesma

Skolēnu brīvdienas jau pusē

Ilgī un ar nepacietību gaidītās skolēnu vasaras brīvdienas jau pusē. Ziemas rītos neizgulētais miegs vairs nevilina. Tagad gribas iesākt

ko interesantu, lietderīgu, lai būtu jēga un lai rudenī varētu palielīties klasesbiedriem, sak, tā bija viena jauka vasara.

Ar ko nodarbojaties vasarā un vai tas, ko darāt, jūs pilnībā apmierina? Tā jautājam jauniešiem, kurus sastapām Preiļu centrā.

Ruslans Piļščikovs, rudenī mācīsies Preiļu 2. vidusskolas 8. klasē:

— Vispār iet normāli. Zinu, ka citi peldas, lai gan laiks nav diez ko labs. Es sportoju. Man patīk vieglatlētika. Tikai nekādi nevaru sastapt savu treneri no «Cerības». Tāpēc bieži braucu uz laukiem un tur pats trenējos, skrienu, lecu.

Tur arī darba ir daudz. Noteikti palīdzu vecmammai. Reizēm aizeju palīdzēt tētīm gaterī. Bet vispār varētu būt interesantāk.

Olga Zaikovska, mācīsies Preiļu 1. pamatskolas 9.d klasē:

— Aizbraucu uz laukiem, ko lai citu vasarā dara. Pie vecmammās vienmēr darba pietiek, kaut vai dārzu paravēt, virtuvē palīdzēt. Mājās arī šo un to izdaru. Bet vispār vasarā mana mīļākā nodarbošanās ir peldēšanās.

Noteikti brauktu uz kādu interesantu nometni, ja vien tāda būtu. Domāju, ka arī mani klasesbiedri brauktu. Pārsvarā visi vasaru pavada laukos.

Sergejs Patrejevs, pavasarī beidzis Riebiņu vidusskolu:

— Ko darīt vasarā? Tikai strādāt. Ja nopietni pameklē, var jau arī atrast kādu darbiņu. Bet citādi vasarā ir neinteresanti. Ne dienā var kur izklaidēties, ne vakarā. Nav jauniešu atpūtas vietu. Man tagad lielākās problēmas ir iestāties kādā augstskolā, lai turpinātu mācības.

Olga Smirnova, rīdziniece, beigusi 8. klasi:

— Vasarā galvenais ir atpūta. Rīgā gan nav ko darīt. Tāpēc arī esmu atbraukusi uz Preiļu rajonu. Tepat netālu dzīvo mana vecmamma. Viņai ir liela saimniecība, tur arī vajag palīdzēt.

Rīgā un tās apkaimē tagad organizē arī dažādas atpūtas nometnes. Bet to ir maz un visas maksā naudu.

Sergejs Ruduks, atbraucis ciemos no Ogres:

— Pie Preiļiem dzīvo mammas māsa. Abi ar mammu atbraucām ciemos. Man ir līdzī makšķere, tāpēc iešu zvejot zivis. Tas ir aizraujoši. Ja būs labs laiks, tad peldēšos un sauļošos.

Ja ir vēlēšanās, var arī strādāt, lai nopelnītu naudu. Ciemupē daži draugi lasīja zemenes. Daži piepelnās, pārdodot saldējumu vai laikrakstus un žurnālus.

L.Kirilova
J.Silicka foto

VIETĒJĀS
ZIŅASTop biznesa informācijas
centrs Līvānos

Noslēdzies Līvānu pilsētas domes izsludinātais konkurss uz Līvānu biznesa informācijas centra darbinieka vietu. Sadržībā ar ASV Miera korpusa brīvprātīgo darbinieku Arnoldu Elertu Līvānu pilsētas attīstības plānošanas speciāliste Laila Gercāne izstrādāja projektu, kurš saņems finansējumu 9 900 ASV dolāru apmērā no Eiropas biznesa attīstības programmas. Līvānu biznesa informācijas centrs savas darbības sākumā noskaidros Līvānos un apkārtējos pagastos esošo uzņēmumu vajadzības un iedzīvotāju pieprasījumu. Topošā centra darbinieks pašlaik apgūst uzņēmējdarbības atbalsta centra pieredzi Daugavpilī. Jau šomēnes sāksies centra veidošana — telpu rekonstrukcija un aprīkojuma iegāde. Darbs tiks uzsākts tūlīt pēc piešķirtā finansējuma saņemšanas.

M.Dziesma

Uzņem bērnus interešu
pulciņos

Preiļu bērnu un jauniešu centrs turpina uzņemt audzēkņus interešu izglītības pulciņos 1998./99. mācību gadā. Jau ir pieņemti 243 audzēkņi. Nokomplektēta grupa «mazajā» (4-5 gadi) «Ābecītē». Uzņemti 16 bērni. Vēl mazliet, un arī trīs lielāko bērnu «Ābecītes» grupas būs nokomplektētas.

Liela piekrišana angļu valodas pulciņam, jau saņemti 42 iesniegumi, teātra, zīmēšanas pulciņiem, «Saimniecītei».

Vēl centrs uzņem audzēkņus papilddarbu (2. — 4. klases), aušanas (1. — 9. klases), tekstilmākslas (4. — 9. klases), rokdarbu (1. — 9.), mezglošanas (3. — 6. klases), klūdzu pišanas (7. — 12. klases), rotaļlietu izgatavošanas (2. — 7. klase), šūšanas (7. — 12. klase), leļļu teātra (5. — 9. klase), sarīkojuma deju (6 gadi — 4. klase), mūzikas (1. — 9. klase), žurnālistu (1. — 12. klase) pulciņos, ādas apstrādes (7. — 12. klase), kā arī jauniešu klubīnā (no 15 gadiem).

L.Rancāne

Preiļu rajona bērni
atpūšas Vecbebros
un Mālpilī

Vakar no piedzīvojumu un atpūtas nometnes Vecbebros atgriezās seši zēni un meitenes no Preiļu rajona pilsētām un pagastiem, «Novadniekam» pastāstīja nepilngadīgo lietu inspektore Elma Aksjonova. Šajā nometnē, kas tika organizēta bez vecāku gādības palikušajiem bērniem, atpūtās zēni un meitenes no daudziem Latvijas rajoniem.

Šodien četri pusaudži no Galēnu pagasta maznodrošinātajām ģimenēm dodas uz atpūtas nometni Mālpilī, kur pavadīs divas nedēļas. Izdevumus, 28 latu par katru bērnu, sedz Galēnu pagasta padome.

L.Kirillova

Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra informē

Par bērna kopšanas pabalstu

No šī gada 1. jūlija valstī ir palielināts bērna kopšanas pabalsts par bērnu vecumā līdz pusotram gadam, tas ir 30 latu mēnesī. Bērna kopšanas pabalsts par bērnu no pusotra līdz trim gadiem paliek iepriekšējais — 7,50 latu mēnesī.

Gribu atgādināt kopšanas pabalsta piešķiršanas nosacījumus līdz bērna trīs gadu vecumam. Tiesības saņemt bērna kopšanas pabalstu ir Latvijas pilsoņiem un pastāvīgajiem iedzīvotājiem, ja viņiem un viņu bērniem ir piešķirts personas kods. Pabalsts nepienākas personām, kuras Latvijā saņēmušas termiņuzturēšanās atļauju.

Bērna kopšanas pabalsta apmērs nav atkarīgs no bērnu skaita ģimenē. Ja jūs kopj vairākus bērnus līdz triju gadu vecumam, jums tiek maksāts tikai apmērā lielākais pabalsts.

Lai piešķirtu bērna kopšanas pabalstu, jāiesniedz šādi dokumenti:

— pabalsta pieprasītāja iesniegums, ko aizpilda Valsts sociālās apdrošināšanas filiālē,

— pase,

— bērna dzimšanas apliecība.

Personām, kuras ir darba attiecībās, nepieciešams iesniegt darba devēja rakstisku apstiprinājumu par to, no kura un līdz kuram laikam pabalsta pieprasītājam ir piešķirts bērna kopšanas atvaļinājums. Personām, kuras nav darba attiecībās, jāuzrāda darba grāmatiņa ar ierakstu par atbrīvošanu no darba. Ja persona, kura pieprasa bērna kopšanas pabalstu, vispār nekad nav strādājusi, tad šo faktu tā apstiprina savā iesniegumā.

Bērna kopšanas pabalstu strādājošām personām piešķir, sākot ar dienu, kad beidzies pēcdzemdību atvaļinājums un piešķirts bērna kopšanas atvaļinājums.

Nestrādājošām personām bērna kopšanas pabalstu piešķir, sākot ar bērna piedzimšanas dienu. Bērna kopšanas pabalstu persona var saņemt arī tad, ja strādā, bet nav nodarbināta pilnu darba nedēļu. Šajā gadījumā jāievēro sekojoši nosacījumi:

— ja bērns ir vecumā līdz pusotram gadam, var strādāt ne vairāk kā 20 stundas nedēļā,

— ja bērns ir vecumā no pusotra līdz trim gadiem, var strādāt ne vairāk kā 34 stundas nedēļā. Ja šie nosacījumi tiek ievēroti, saglabājas tiesības uz bērna kopšanas pabalstu.

Ja persona, kura atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā, uzsāk darbu, ievērojot šos nosacījumus, nepieciešams iesniegt Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūrai darba devēja rakstisku apstiprinājumu, kurā norādīts, cik stundas nedēļā persona būs nodarbināta.

Ja tiek uzsākts darbs uz pilnu slodzi, kamēr bērns nav sasniedzis pusotra vai triju gadu vecumu, par to arī nepieciešams paziņot Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras rajona filiālei, jo gadījumā, ja persona sāk strādāt uz pilnu slodzi, bērna kopšanas pabalsts vairs nepienākas.

Bērna kopšanas pabalstu var piešķirt vai nu bērna mātei vai bērna tēvam, jo likuma «Par sociālo palīdzību» 19. pants nosaka, ka pabalstu piešķir personai, kura kopj bērnu.

Māte var turpināt darbu, ja ģimenei tas ir izdevīgi. Ja tēvs nestrādā, tad arī viņš var pieprasīt bērna kopšanas pabalstu. Bērna kopšanas pabalsta piešķiršanai nepieciešamie dokumenti jāiesniedz sešu mēnešu laikā. Pieprasot pabalstu vēlāk, to piešķir, sākot ar iepriekšējiem sešiem mēnešiem no pabalsta pieprasīšanas dienas.

Bērna kopšanas pabalstu var saņemt katru mēnesi noteiktā datumā savas dzīvesvietas pasta nodaļā. Pabalstu izmaksa notiek līdz 26. datumam. Ja noteiktajā datumā pabalsts nav izņemts, to var izdarīt līdz kārtējā mēneša 26. datumam.

Ja pabalsts pasta nodaļā netiek izņemts ilgāk kā sešus mēnešus pēc kārtas, tā izmaksa tiek pārtraukta. Ja lūdzat pabalstu atjaunot, tā izmaksu atsāk tikai par iepriekšējiem sešiem mēnešiem no pieprasījuma saņemšanas dienas.

Likuma «Par valsts sociālo apdrošināšanu» 6. pants nosaka, ka par personām, kuras kopj bērnu līdz pusotra gada vecumam un saņem bērna kopšanas pabalstu, tiek veiktas sociālās apdrošināšanas iemaksas no valsts pamatbudžeta. Tas nozīmē, ka šīs personas ir sociāli apdrošinātas un viņām tiek saglabāts apdrošināšanas stāžs līdz bērna pusotra gada vecuma sasniegšanai.

Tas dod iespēju personām, kuras nav darba attiecībās, sasniežot bērna pusotra gada vecumu, pieprasīt bezdarbnieka pabalstu. Tādā gadījumā nepieciešams griezties Nodarbinātības valsts dienesta rajona nodaļā, kur personai piešķir bezdarbnieka statusu. Kad bezdarbnieka statuss ir iegūts, jāgriežas ar iesniegumu par bezdarbnieka pabalsta piešķiršanu Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras rajona filiālē.

Bezdarbnieka pabalsts šajā gadījumā tiek piešķirts 70 procentu apmērā no valstī noteiktās minimālās darba algas, tagad tas ir 29,40 latu. Saņemot bezdarbnieka pabalstu, saglabājas arī tiesības uz bērna kopšanas pabalstu no pusotra līdz triju gadu vecumam.

A.Naglinska,
VSAA Preiļu filiāles direktore

Valsts pabalsts ģimenēm, kas audzina bērnus

Jaunie grozījumi likumā «Par sociālo palīdzību», kas stājas spēkā šī gada 1. jūlijā, paredz lielāku atbalstu daudzbērnu ģimenēm.

Valsts pabalsts ģimenēm, kas audzina bērnus, kopš 1. jūlija palielināts visām daudzbērnu ģimenēm, sākot ar ceturto bērnu. Par pirmo bērnu saņemamais pabalsts paliek nemainīgs — 4,25 latu, tā-

pat par otro (5,10 latu) un trešo (6,80 latu). Par katru nākamo bērnu pabalsta lielums pieaug. Par ceturto bērnu tas tagad ir 7,65 latu iepriekšējo 6,80 latu vietā. Par piekto un nākamajiem bērniem pabalsts paliek nemainīgs — 7,65 latu (līdz šim, sākot ar piekto bērnu, pabalsta apmērs samazinājās).

Ģimenes valsts pabalsta saņēmēju skaits šī gada 1. jūlijā Latvijā bija 513

tūkstoši. Tajā skaitā valsts pabalstu par ceturto bērnu saņēma 14 tūkstoši ģimeņu, par piekto bērnu — 5 tūkstoši ģimeņu, bet par sesto un nākamajiem bērniem — 3 tūkstoši ģimeņu. Šī gada sākumā ģimenes valsts pabalsta saņēmēju kopskaitis bija 505 tūkstoši.

E.Olupe,
VSAA preses sekretāre

Medikamenti būs jāmarkē latviešu valodā

Valdības sēdē akceptēti noteikumi, kas nosaka markēšanas prasības izplatīšanai paredzētiem medikamentiem, izņemot veterinārās zāles, veterinārfarmaceutiskos produktus un aptiekās pagatavotās zāles.

Noteikumi nosaka, ka uz medikamenta ārējā iepakojuma vai, ja tāda nav, tiešā iepakojuma jānorāda medikamenta nosaukums, kvalitatīvi un kvantitatīvi izteikts katras aktīvās vielas saturs vienā dozējuma vienībā vai atbilstoši lietošanas veidam, attiecīgajam tilpumam vai svaram, zāļu forma, medikamenta daudzums, kas norādīts svara, tilpuma vai dozējuma vienībās, palīgvielas, kuras var ieteikt pacientu, lietošanas metode, paskaidrojumi par medikamenta lietošanu, derīguma termiņš, ja nepieciešams, tad arī speciāli uzglabāšanas nosacījumi, norādījumi nelietot medikamentu vai no medikamentiem radušos atlikumu iznīcināšanai. Bez tam uz me-

dikamenta iepakojuma jānorāda arī tās personas vārds un adrese, uz kuras vārda reģistrēts medikaments un kura saņēmusi medikamenta reģistrācijas apliecību, medikamenta ražošanas sērijas numurs un ar 2003. gadu arī medikamenta reģistrācijas numurs LR reģistrēto zāļu un farmaceitisko produktu sarakstā. Paredzēts, ka medikamenta ārējā iepakojuma markējumā var lietot simbolus, piktogrammas un citādu informāciju, kas izglīto pacientu veselības jomā, bet nesatur reklāmu un padara saprotamāku medikamenta aprakstā iekļauto informāciju. Medikamenta markējumam jābūt skaidri salasāmam, saprotamam un neizdzēšamam.

Markējums
latviešu valodā

Markējumam jābūt valsts valodā, taču tas neaizliedz markējumā papildus lietot arī citas valodas, ja visās valodās tiek sniegta viena un tā pati informācija. Ārvalstīs ražotajiem bezrecepšu medika-

mentiem markējumam obligāti būs jābūt valsts valodā ar 2001. gadu, bet ārvalstīs ražotajiem recepšu medikamentiem markējumam obligāti jābūt valsts valodā ar 2001. gadu, bet līdz tam šo medikamentu markējumam jābūt vismaz vienā no šādām valodām: latviešu, krievu, angļu vai vācu.

Medikamentiem obligāti pievienojama lietošanas instrukcija, izņemot gadījumus, kad visa lietošanas instrukcijā ietvertā informācija ir jau saprotami izklāstīta uz ārējā vai tiešā iepakojuma. Lietošanas instrukcijai jābūt valsts valodā un tai jābūt salasāmai un saprotamai.

Medikamenta markējumu un lietošanas instrukciju apstiprinās Valsts zāļu aģentūra, taču Valsts zāļu aģentūras veiktie medikamentu markējuma un lietošanas instrukciju pārbaudes rezultāti un pieņemtie lēmumi nemaina medikamentu ražotāja vai medikamentu izplatītāja vispārējo tiesisko atbildību.

Māris Ķirsons
(«Dienas bizness»)

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Dibinātājs un izdevējs —

SIA «Novadnieks. Redakcija».

Izdevēja un redakcijas adrese:

Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.

Tālr. 22059, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

22305 (reklāmas un sludinājumu

pieņemšana), 22154, 21996

(korespondentiem). Fax 21759.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā»

Rēzeknē, Baznīcas ielā 28.

Ofsetiespiedums.

Viena uzsk. iespaidloksne. Metiens 4060.

Pasūtījuma indekss 3033.

Par zemes nodokli un meliorācijas pasēm

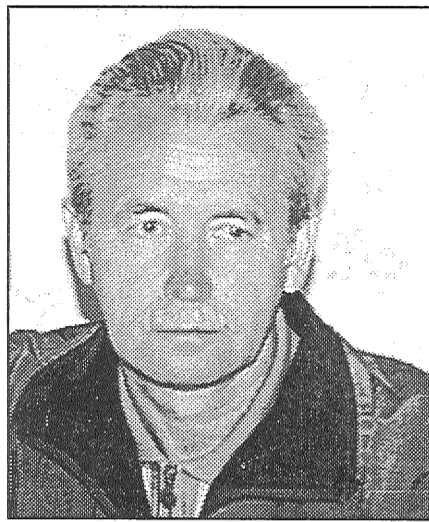
Šā gada 10. jūnija numurā «Novadnieks», atbildot uz lasītāju jautājumiem par īpašuma nodokļa maksāšanu, ja zeme nav dabā ierādīta, publicēja Valsts zemes dienesta lauku zemju vērtēšanas speciālista atbildi, ka šādā gadījumā īpašuma nodoklis ir jāmaksā. Pēc neilga laika uz redakciju atnāca lauksaimniecības departamenta meliorācijas daļas kadastra inspektors Alberts Veigulis, lai izteiktu savu viedokli:

— Manā darbā ir nācies saskarties ar līdzīgu situāciju. Kādam zemniekam pagasts lika maksāt nodokli par visu piešķirto zemi, kaut arī viņš izmantojis tikai daļu no tās un pārējās platības atrašanās vietu nav pat zinājis. Kopīgi uzrakstījām vēstuli Valsts zemes dienesta ģenerāldirektoram Grūbem, no kura saņēmām atbildi: ja ir saņemts pagasta zemes komisijas lēmums par zemes piešķiršanu pastāvīgā lietošanā un attiecīgs izkopējums no zemes lietojumu un īpašumu pārskata plāna ar piešķirtās zemes robežām, tad zemes nodoklis ir jāmaksā. Tas nozīmē, ja zemniekam šādu dokumentu nav, tad viņam nevar likt maksāt nodokli par zemi, kuru neizmanto. Mani neapmierina arī tas, ka VZD Preiļu nodaļa

neievēro Zemkopības ministrijas un Valsts zemes dienesta 1997. gada 17. septembra rīkojumu Nr. 291/178 «Par meliorācijas sistēmas būvju un ierīču kvalitātes apzināšanu pirms zemes īpašuma reģistrācijas nekustamā īpašuma Valsts kadastra reģistrā» trešo punktu. Tur rakstīts: «Valsts zemes dienesta rajona nodaļām veikt zemes īpašumu (lietojumu), kuros atrodas meliorācijas sistēmu būves un ierīces, reģistrāciju nekustamā īpašuma Valsts kadastra reģistrā tikai pēc meliorācijas pases uzrādīšanas». Tas nozīmē, ka nevienam īpašumam nedrīkst reģistrēt kadastrā, kamēr nav izsniegta meliorācijas pase. Taču Valsts zemes dienesta rajona nodaļa bez meliorācijas pases reģistrē īpašumu ne tikai kadastrā, bet arī Zemesgrāmatā. Tā rezultātā zemes īpašniekam tiek nepareizi aprēķināts zemes nodoklis. Citreiz atnāk zemnieks un saka, ka viņam skaitās meliorēta platība, bet laukam pat ar gumijas zābakiem nevar cauri izbrīst. Taču nodoklis viņam jāmaksā lielāks, nekā par nemeliorētajām platībām. Mūsu rajonā meliorācijas sistēma ir nolietojusies par vairāk kā piecdesmit procentiem. Ja sabrūk kolektors, tad meliorācija lauku nevis susina, bet gan slapina, un par to cilvēkiem nebūtu jāmaksā. Mūsu dienests katru gadu veic lauku apsekošanu. Ja mums ir zināma

vecā, bojātā drenāža, tad meliorācijas pasē ierakstām, ka tai nepieciešams remonts vai rekonstrukcija. Par tādu platību nedrīkst aprēķināt zemes nodokli kā par nosusinātu platību. Aglonas pagastā, piemēram, kādam zemniekam dokumentos uzrādīti 12 hektāri susinātās platības, bet mums tā ir norakstīta un susinātās palicis vairs tikai 1,2 hektāri. Taču zemniekam jāmaksā par visiem divpadsmit. Nereti ir arī otrādi, kad nosusinātās platības uzskata par nesusinātām. Tādēļ jāatceras — ja zemnieks savu zemi reģistrē kā īpašumu, viņam jāsaņem arī meliorācijas pase.

«Novadnieka» korespondente uzklauzīja arī Valsts zemes dienesta Preiļu nodaļas priekšnieka **Osvalda Kursiņa** domas šajos jautājumos. Vaicāts par zemes nodokļa maksāšanas kārtību, ja zemes robežas dabā nav ierādītas, viņš paskaidroja, ka zemes nodoklis ir jāmaksā, ja ar zemes komisijas lēmumu zeme ir piešķirta lietošanā, tikai tad ir jābūt izrakstam par zemes piešķiršanu lietošanā un izkopējumam no pārskata plāna ar zemes gabala robežām. Ja mērniecības darbi nav veikti, tas nav par pamatu nemaksāt zemes nodokli. Jautājumā par dokumentu noformēšanu bez meliorācijas pases, viņš teica, ka ir noslēgta vienošanās starp

● Alberts Veigulis: «Vislabāk zemes dienesta darbinieki strādā Pelēchos (Jānis Abarons) un Rudzētos (Irina Vaivode), bet Turku pagastā meliorācijas pasi nav pieprasījis neviens.»

VZD un lauksaimniecības departamentu, ka kadastra inspektoriem jāpieprasa no zemes īpašnieka meliorācijas pase pirms īpašuma reģistrēšanas Zemesgrāmatā.

M.Dziesma
J.Silicka foto

Meliorācijas sistēmas ir jāatjauno

«Aizvadījuši piecas sausas vasaras, esam nonākuši pie nākamā cikla, kad, sākot ar šo gadu, paredzami pieci slapjie gadi. Katrs vienpadsmitais ir ļoti lietains, tāds mūs sagaida 2000. gadā.» Tā paredz lauksaimniecības departamenta meliorācijas daļas vadītājs **Vladislavs Ugainis**. Par to, kāds ir meliorācijas sistēmu stāvoklis šobrīd un kas veicams tā uzlabošanā, viņš stāsta:

Sistēmu stāvoklis krasi pasliktinājies

— Sabrūkot vecajai iekārtai, likvidējās kolhozi, kuri bija atbildīgi par meliorācijas sistēmām, bet zemnieki vēl nav gatavi šādu atbildību uzņemties. No 1990. līdz 1995. gadam zemnieku īpašumā esošās meliorācijas sistēmas netika koptas, to stāvoklis ir ļoti bēdīgs.

Mūsu rajonā meliorēti aptuveni 60 000 hektāru, kas ir sešdesmit procenti no lauksaimniecībā izmantojamās zemes. Iepriekšējos gados tika koptas tikai valsts meliorācijas sistēmas, ko veica kādreizējā meliorācijas sistēmu pārvalde — tagadējā rajona lauksaimniecības departamenta meliorācijas daļa. Bet valsts budžeta līdzekļi ir tik mazi, ka varam izkopt tikai 25 procentus valsts meliorācijas grāvju gadā.

Lai drenu sistēmas darbotos normāli un grāvji neaizaugtu, būtu jāveic to remonts vismaz reizi astoņos desmit gados. Pagājušajā gadā nauda šim vajadzībām netika piešķirta vispār, šogad remontdarbu veikšanai iedalīti 6000 latu. Par šiem līdzekļiem mēs varam veikt grāvju

remontu tikai sešu kilometru garumā no esošajiem 1023 kilometriem. Kopšanas darbiem — zāles un atvašu pļaušanai piešķirti 9000 latu. Zāles pļaušanai naudas nepietiek, pļaujām tikai atvases tur, kur grāvji vēl nav aizauguši. Par piešķirto naudu varam izpļaut atvases tikai 250 kilometru garumā, tas ir, vienu ceturto daļu no vajadzīgā.

Darbus nedrīkst ielaist

— Vissliktākais stāvoklis ir tajās vietās, kur lauki netiek apstrādāti vai arī kur zemei īpašnieku vispār vēl nav. Lauki un grāvji aizaug ar krūmiem un nezālēm. Ja zemi neapstrādā, tur aug nezāles, un četru piecu gadu laikā meliorāciju sistēma aizaug ne tikai ar krūmiem, bet arī ar nezāļu saknēm. To atjaunošanai būs jāiegulda lieli līdzekļi. Vainīga arī cilvēku psiholoģija — dzīvojot iepriekšējā sistēmā, bijām pieraduši, ka daudz kas tiek darīts par valsts līdzekļiem.

Ja zemnieks grib, lai neapplūst lauki, tad ir jāsaņem meliorācijas pase. Tur redzams meliorācijas sistēmu plāns un atzīmēts, kurā vietā un laikā kādi darbi jā dara, lai sistēmas neaizietu bojā. Daudzi darbi neprasa lielus līdzekļus un ir izdarāmi pašu spēkiem. Piemēram, divas reizes gadā pirms pavasara un rudens plūdiem obligāti jāiztīra kontrolaka, lai ar zemes sanesām neaizsērē kolektors, kura remonts izmaksā dārgi. Nepieciešamās zināšanas var saņemt meliorācijas daļā vai zvanot pa tālruni 22100 un 21073. Sniegsim informāciju, kā sazināties ar meliorācijas inspektoru, kurš kontrolē meliorācijas sistēmas pagastos un var sniegt konsultāciju. Daudzi šo iespēju izmanto, aptuveni desmit piec-

padsmit procenti zemnieku savā īpašumā esošās meliorācijas sistēmas arī kopj un zina, kas darāms.

Iespējas saņemt subsīdijas

— Valsts subsīdijas paredzētas tikai meliorēto zemju un esošo meliorācijas sistēmu sakārtošanai. Uz subsīdiju saņemšanu var pretendēt tikai tie, kuriem zeme ir piešķirta īpašumā vai lietošanā ar pagasta zemes komisijas lēmumu, kuri apmaksā esošo meliorācijas sistēmu sakārtošanas izdevumus desmit vai divdesmit procentu apmērā (mūsu rajonā), vai apmaksā meliorēto zemju sakārtošanu vismaz trīsdesmit procentu apmērā. Subsīdijas piešķir, ja ir reģistrēts zemes nomas līgums uz laiku ne īsāku par pieciem gadiem, ja īpašumā vai lietošanā ir ne mazāk kā desmit hektāri lauksaimniecībā izmantojamās zemes un ja zemes īpašnieks vai lietotājs kopj savas meliorācijas sistēmas.

Šogad uz subsīdiju saņemšanu pieteikušies 35 rajona zemnieki. Mūsu pienākums ir apsekot meliorācijas sistēmas dabā, pārbaudīt, vai pretendents atbilst visām nolikuma prasībām. Sastādām darba apjomu un izdevumu aprēķinus meliorēto zemju un meliorēto sistēmu sakārtošanai un slēdzam līgumu ar darbu izpildītāju un pasūtītāju.

Saimniecībai sava izdevumu daļa jāapmaksā darbu izpildītājiem līdz darbu uzsākšanai. Pēc darbu veikšanas mēs pieņemam izpildīto darbu un iesniedzam ministrijai pārskatu par tā finansēšanu. Diemžēl, jaunu meliorācijas sistēmu būvei subsīdijas nav paredzētas.

M.Dziesma

Subsīdijas meliorācijas sistēmu sakārtošanai

Šogad pirmo reizi paredzētas valsts subsīdijas meliorēto zemju un esošo meliorācijas sistēmu sakārtošanai. Mūsu rajonam šim nolūkam plānots piešķirt 17 000 latu.

Par maiju 2000 latu saņēmuši astoņi rajona zemnieki. Par jūniju no iepelnotajiem 4000 latiem izmaksāti 2500 lati, jo darbus kavēja nelabvēlīgie laika apstākļi. Par jūliju un augustu plānots izmaksāt 3000 latu katru mēnesi, bet septembrī — 5000 latu. Atkarībā no pagasta zemes vidējās kadastrālās paraugvērtības Aglonas, Pelēču, Rožkalnu, Rudzātu, Rušonas, Sījukalna un Upmalas pagasta zemniekiem esošo meliorācijas sistēmu sakārtošanas izdevumi jāapmaksā desmit procentu, bet pārējos pagastos dzīvojošajiem — divdesmit procentu apmērā. Kā informēja lauksaimniecības departamenta meliorācijas daļas vadītājs **Vladislavs Ugainis**, subsīdiju programma plānota pieciem gadiem.

Zemnieki, kuru īpašumos ir meliorācijas sistēmas bojājumi, pieteikumus subsīdiju saņemšanai var rakstīt jau nākamajam gadam, griežoties pie organizatoriem pagastos. Meliorācijas daļas speciālisti veiks sistēmu apskati, bet subsīdiju izmaksas notiks pieteikumu iesniegšanas kārtībā.

M.Dziesma

Precizējums

11. jūlijā «Novadniekā» publicētajā M.Dziesmas rakstā «Trušus audzēt ir izdevīgi» autore vainas dēļ nepareizi minēts intervēto personu uzvārds. Pareizi jābūt: Ilgvars Upītis, Nauris Upītis un brālēns Jānis. Autore atvainojas Upīšu ģimenei par neprecizitāti.

Lauksaimniecības

Sākums 1. lpp.

Uzpirceji brauca no Cēsīm, Madonas un pat no Lietuvas Republikas.

Pašlaik nodarbojamies ar Tulūzas zosu ganāmpulka izveidošanu. Tāpēc nākamavasār būs pārdošanā arī šīs šķirnes zoslēni. Ceram, ka viss būs labi arī tīriem un pilēm — realizēsīm arī tos.

Pagājušajā gadā izstādē Viļānos un Vecaucē mūsu putni izpelnījās labu novērtējumu. Tomēr man labāk patīk, kā izstāde notiek tieši šeit, Viļānos — viss ir kompakti un ērti gan dalībniekiem, gan skatītājiem. Tādi pasākumi iedarbojas efektīvāk par reklāmu. Pagājušajā gadā cilvēki brauca skatīties, šogad jau brauc pie mums iepirkties. Izstāde darbojas tikai dažas stundas, bet mums jau ir pieci pieteikumi pēc Tulūzas zosīm.

Maija Upeniece no zemnieku saimniecības «Ceļmalas», kas Galēnu pagastā, tāpat kā pērn skatītājiem rādīja Indijas zīda vistas, pērļu vistiņas un puduānus, par kuriem «Novadnieka» lasītājiem jau esam stāstījuši. Tiesa, skatītāji izstādē šos putnus neuztvēra vis kā olu ražotājus, bet jūsmoja par eksotisko izskatu.

12. jūlija rītā puduānu vistiņai gadījusies ķibe ar frizūru — cekuls samircis ūdenī, bet pēc tam aplipsis ar spēkbarību. Protams, ka skats nav bijis izstādes cienīgs. Tāpēc puduānu gailītis, kārtīgs vīrs būdams, visu rīta celienu veltījis tam, lai sapostu savu kundzi un atbrīvotu cekulu no saķepušajiem miltiem. Šo skatu gluži kā cirka izrādi baudījuši daudzi izstādes apmeklētāji.

Truši bija gan aplūkojami, gan nopērkami

Pie trušu sprostiem visvairāk pulcējās bērni, kuri brīnījās, kāpēc tad ausainie radījumi nemaz neesot bailīgi. Laikam jau pieraduši pie publikas uzmanības un uzskata sevi par mazām «zvaigznēm».

Preiļu rajona truškopju veikumu izstādē rādīja Nauris Upītis no Turku pagasta un Dzintars Rancāns no Preiļu pagasta. Nauris ir iestāties šķirnes dzīvnieku audzēšanas savienībā un cer tuvākajā laikā savu lēkājā un ausaino ganāmpulku papildināt ar jaunu šķirņu vaislas materiālu. Dzintars ir lopkopības pārraugis Preiļu pagastā un mākslīgās apsēklošanas tehniķis, taču interesējas arī par trušu audzēšanu. Nesen Līvānos notika Dzintara organizētā trušu izstāde.

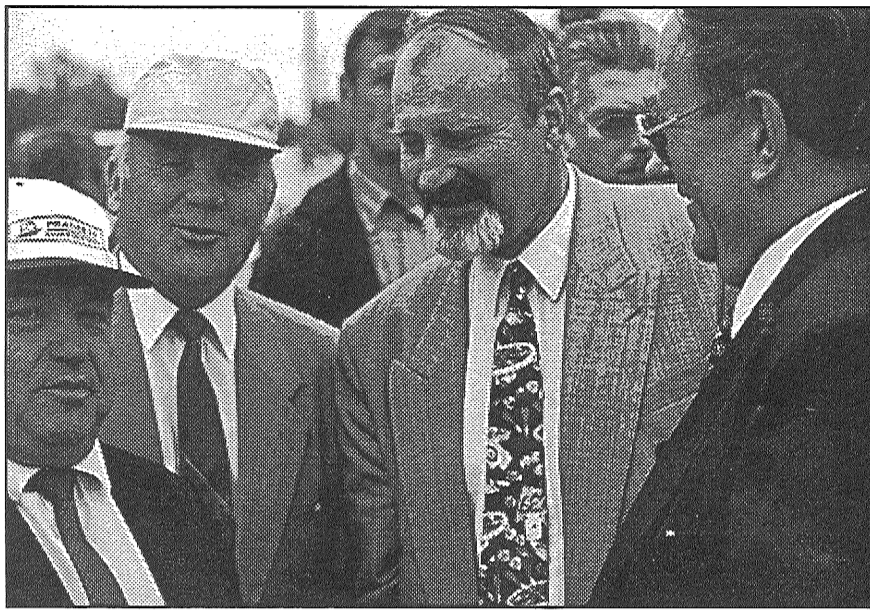
Brūnāliņas, raibaļiņas...

Šķirnes dzīvnieku skati un demonstrēšanu izstādes apmeklētāji varēja baudīt divas reizes — gan 11., gan 12. jūlijā. Interesentu abas dienas bija pilnas tribīnes un vēl krietni daudz lopu demonstrēšanas laukumam apkārt.

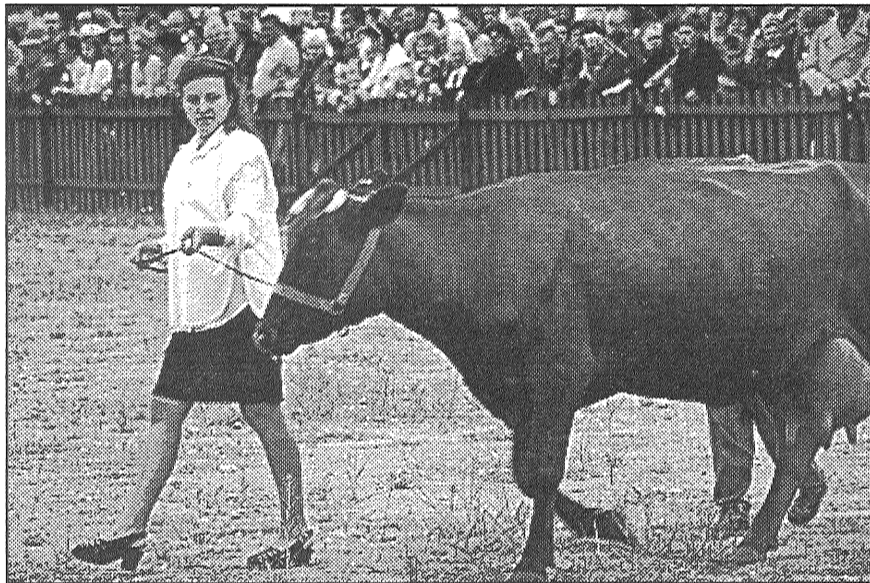
Protams, ka demonstrēšanu sāka ar Latgales zemnieku lepnumu — brūnajām un melnraibajām piena devējām. Skates laukumā pirmā izgāja Latvijas brūnās šķirnes gotiņa Gauja savas saimnieces Imeldas Zvirbules pavadībā. Gauja ganās Rožupes pagasta «Zemzaru» saimniecības pašvā. Trešajā laktācijā tā devusi 5721 kilogramu piena, kuram tauku saturs bijis 4,11 procenti.

Laikam jau tiesa, ka govīm jādod upju vārdi, lai piens upēm plūst. Arī Pērse no Rožupes to ir pierādījusi, jo otrajā laktācijā devusi 5238 kilogramus piena (Pērses saimniece ir Anita Daugaviete).

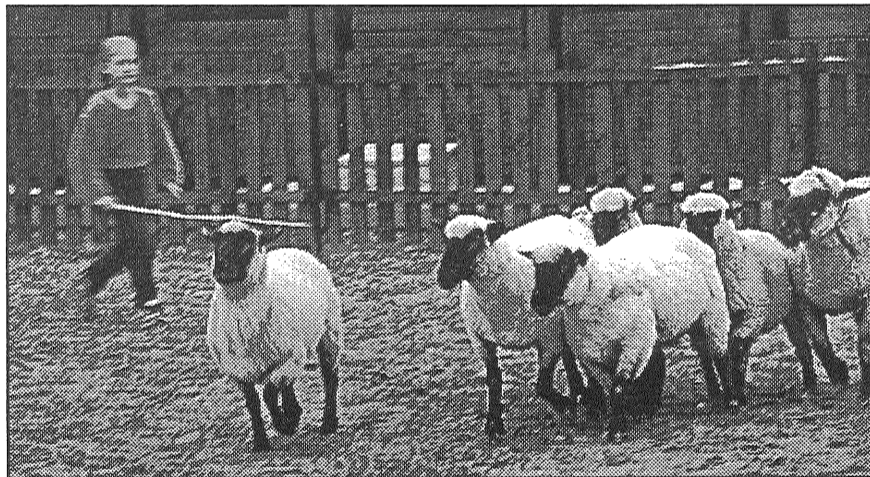
Kā «Novadniekam» pēc tam pastāstīja rajona lauksaimniecības departamenta galvenā zootehniķe Silvija Repša, rožupiešu panākumi nav nejaušība. Pagastā strādā ļoti enerģiska lopkopības pārrau-

● Četrus kaimiņu rajonu lauksaimniecības departamentu direktori: Jānis Vucēns no Preiļiem (pēc galvassegas spriežot, aktīvs futbola čempionāta līdzjutējs), Pēteris Koroševskis no Krāslavas, Aivars Kārklīšs no Ludzas un Oļģerts Kupra no Rēzeknes rajona.

● Rožupiete Anita Daugaviete ar Latvijas brūnās šķirnes gotiņu Pērsi, kura otrajā laktācijā devusi 5238 kilogramus piena.

● Attēla labajā malā redzamais Latvijas tumšgalvainās šķirnes teķis sver 110 kilogramus, isti krietna vīra svarā.

dze Gunta Jaudzema, kurai izveidojies labs kontakts ar zemniekiem. Pie Guntas var noskaidrot jebkuru neskaidru jautājumu, kas saistīts ar selekciju, lopu ēdināšanu, turēšanu. Pārraudze palīdz arī lopus realizēt.

Melnraibās gotiņas Latvijā «iebrauca» septiņdesmitajos gados. Pirmie un joprojām lielākie melnraibo govju ganāmpulki ir paju sabiedrībā «Turība» — vairāk nekā 300 raibaļas, kuru gada vidējais izslaukums ir ap 5,5 tūkstoši kilogramu. Šķirnei izteikts izkopts tesmenis, liels augums, bet arī stingrākas prasības ēdināšanā.

«Turība» izstādē demonstrēja trīs govis un grupu telišu, par kurām bija visai liela interese. Uzradušies jau vairāki pircēji, kuri vēlas tās iegūt savā īpašumā.

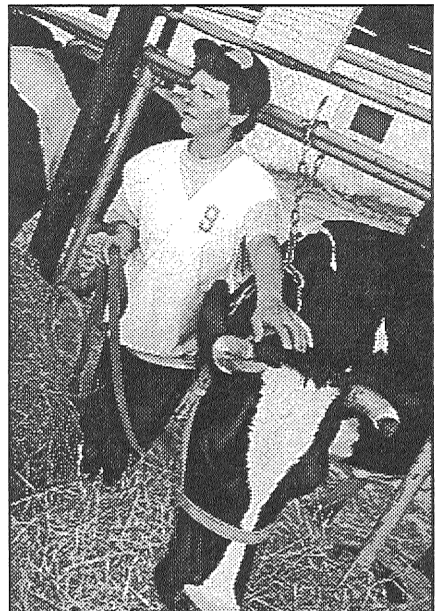
Labs bullis esot vairāk nekā puse no ganāmpulka. Skatītājiem elpa aizrāvās,

kad skates laukumā, cienīgi savu milzīgo augumu nesot, izgāja vaislas bulļi. Bija arī pērnā gada izstādes skatītāju mīlulis sprogainais Herefordas šķirnes bullis Hegemons. Bulļa īpašnieks ir Latgales ciltslietu un mākslīgās apsēklošanas stacija. Pagājušajā gadā 10 procenti rajona govju apsēklotas ar specializēto gaļas šķirņu bulļu spermā, kuru izcilākais pārstāvis ir Hegemons.

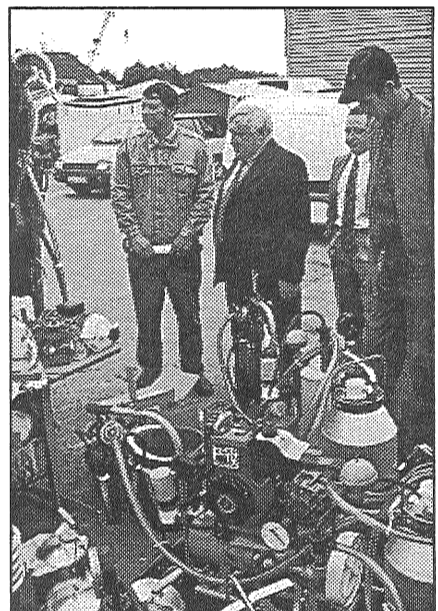
Malu malās rukšķ

Nekļūdišos, ja teikšu, ka visapetītīgākie izstādē bija rukšķošie radījumi. Skatītāju aplausus vairākkārt izpelnījās Jāzeps Ivanāna (Stabulnieku pagasts) loļjumi, kas nemaz neizskatījās pēc cūkām — tik skaisti, graciozi un ar mīlestību kopti bija Latvijas landrases šķirnes sivēni, viņu mamma un jauncūku bariņš.

Šķirnei raksturīgs garš ķermenis, labi

● Melnraibā holšteinfrižu gotiņa Esma no paju sabiedrības «Turība» savai kopējai Valērijai Ksendzovai pērn devusi 6206 kilogramus piena.

● Zemnieku saimniecībās un lielfermās slaucējas parasti ir sievietes. Bet Rēzeknes slaukšanas iekārtu rūpnīcas produkciju nez kāpēc apsprieda, vērtēja visvairāk vīrieši. Jācer, ka sievietēm pēc izstādes vairs nebūs sāpošām rokām piens slaucēnēs jāčurkstina.

izteikti šķiņķi un plāns zemādas tauku slānis. Jauncūku svara pieaugums ir 551 grams ik diennakti. Jāzeps Ivanāns ir zootehniķis un savā saimniecībā nodarbojas ar selekciju, realizē cūciņas un kuliņus. Nebūtu prāta darbs tādus eksemplārus pirkt gaļas ražošanai, zemnieki tos iegādājas pavairošanai. Izstādes otrajā dienā Latvijas landrases šķirnes sivēnmāte Roda jau bija atvadījusies no četriem sivēniem, kuri aizceļoja pie jauniem saimniekiem.

Vēl pirms dzīvnieku demonstrēšanas daudzi skatītāji drūzmējās ap Djurokas šķirnes kuīļa Buldera sprostā. Tas tik ir varens eksemplārs, sajūsminājās zemnieki. Bulders dzimis 1993. gadā Bauskas rajona SIA «Uzvara — Strauti». Pagājušajā gadā pēc izstādes Viļānos to savā īpašumā iegādājās akciju sabiedrība «Latgales ciltslietu un mākslīgās apsēklošanas stacija».

Audzē, Dievs, aveniņu un kaziņas arī

Pēc statistikas datiem spriežot, Latvijā ir 48,8 tūkstoši aitu, kas ir daudz par maz, lai nodrošinātu iedzīvotāju pieprasījumu pēc aitu gaļas un vilnas. Vispopulārākā ir Latvijas tumšgalvainā šķirne. Uzturzinātnieki cenšas pierādīt, ka katram cilvēkam gada laikā ir jāpēd vismaz astoņi kilogrami aitas gaļas, kas ir ne ti-

izstāde «Viļāni '98»

● Tauris ir vēl pavisam maziņš — dzimis Viļānos 27. jūnijā. Toties viņa mamma holšteinfrižu melnraibā gotiņa Taurija ir jau piecus gadus veca un trešajā laktācijā devusi 6131 kilogramu piena.

● Jāzeps Ivanāns Latvijas landrases šķirnes sivēnmāte Roda ar savu saimi pilnā sastāvā varēja lepoties tikai izstādes pirmajā dienā. Ēklausainie, enerģiskie, var teikt, pat draiskie rukši varen iepatikās pircējiem — likopus nevarēja atlikt ne uz dienu.

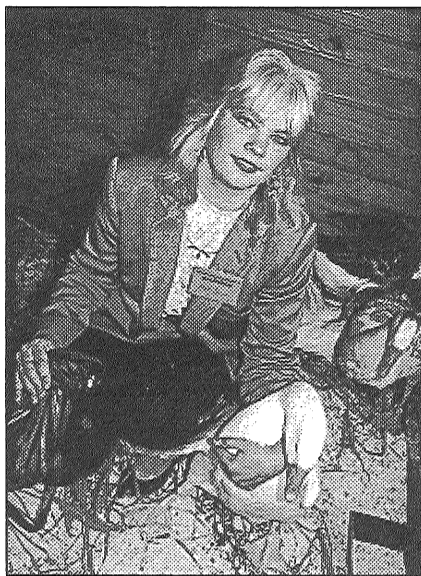

● Neraugoties uz to, ka Djurokas šķirnes kuilis Bulders savos gabaritos ir visai iespaidīgs, speciālisti apgalvo, ka viņam spēka biežums neesot lielāks par 12 milimetriem. Tā esot raksturīgākā šīs šķirnes īpatnība.

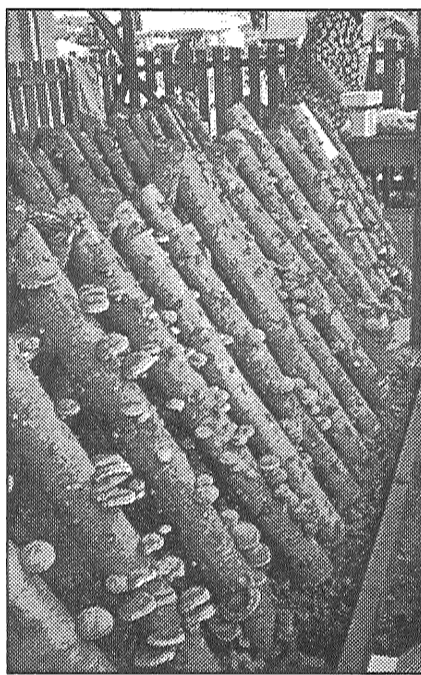
kai garšīga, bet arī nesatur holesterīnu. Tikai kur to gaļu lai ņem, ja aitkopība kā nozare ir paputējusi un pastāv tikai pateicoties atsevišķu entuziastu pūlēm.

Arī kazkopībai Latvijā raksturīgi gan kāpumi, gan kritumi. Speciālisti spriež,

ka nu esot iestājies kāpuma periods, jo Zemkopības ministrija izstrādājusi speciālu pārraudzības programmu, kas šo nozari celšot saulītē. Vislabākie panākumi kazu audzēšanā sasniegti Siguldā. Izstādē «Viļāni '98» kazas demonstrēja

● Paju sabiedrības «Ainava» pārstāve Biruta Velčinska: «Tās tumšās ir Tulūzas zosis, lielāku svaru, domātas gaļas ražošanai. Bet baltās ir Latvijā populārā Ditmašer šķirne.

● Diētisks produkts ar vienreizēju garšu un biostimulējošām īpašībām nevis no Japānas imperatora vai samuraju galda, bet tepat no Rīgas — tās ir šīitake sēnes. Satur daudz olbaltumvielu, D vitamīnu un minerālāļus, zema nātrija koncentrācija, maz kaloriju, lielisks šķiedrvielu avots, kavē aterosklerozes, ļaundabīgo audzēju un vīrusu slimību attīstību. Bet pats galvenais, ozolu, bērzu vai alkšņu balķēnu, uz kuriem audzēt «Samuraju sēni», mūspusē pāpilnam.

Dace un Raimonds Melderis no Madonas rajona zemnieku saimniecības «Līvi». Melderu ģimene audzē Latvijas vietējās un Zānes šķirnes kazas, no kurām sešdesmit trīs esot slaucamas. Kuņģa, aknu un plaušu slimniekiem kazu piens un piena produkti ir vesela bagātība, par to vairs neviens nestrīdas. Tāpēc arī kazu sieram Viļānos pircēju netrūka. Lielot savu preci, pārdevēji uzsvēra, ka kazu siers esot pieprasīts lepnākajos Rīgas restorānos.

Akva no «Raipoles» — izstādes čempione

Skajākie aplausi atskanēja tad, kad skates laukumā kopēju un treneru pavadībā parādījās zirgi. Preiļu rajonu izstādē pārstāvēja paju sabiedrība «Turība» un zemnieku saimniecība «Raipole». Lai kam jau tikai lopkopības speciālisti pēc sev vien zināmiem kritērijiem spēja noteikt, kurš ir labākais, kurš vislabākais savas šķirnes pārstāvis. Skatītājiem visi bērie, dābolainie, sirmie likās vienlīdz

skaisti, graciozi un brīnišķīgi.

Pernā gada izstādes skatītāju un vērtēšanas komisijas milulis ērzelis Rufs no «Turības» arī šogad bija tikpat elegants un lielisks. Taču lauksaimniecības izstādes čempiones gods tika draiskajai un gluži kā statuja filigrānajai Hanoveras šķirnes ķēvītei Akvai no zemnieku saimniecības «Raipole». Akva dzimusi 1995. gadā un savu labāko formu tikai iegūst. Droši vien lielākie panākumi viņu tikai gaida.

Neņemot vērā lietus gāzmas, kas skatītājiem lika slēpties zem lietussargiem, plaši apmeklētās bija zirgu sacensības šķēršļu pārvarēšanā. Tiesa, mūsu rajona jātniekiem laurus plūkt neizdevās, jo sacensībās piedalījās slavenākie Latvijas zirgi un sportisti. Taču jāmin fakts, ka sacensību iniciators bija Juris Astiņš no paju sabiedrības «Turība».

Tehnika ir, būtu tikai nauda

Tā, staigājot pa tehnikas demonstrēšanas laukumu, teica zemnieki un atziņīgi māja ar galvām, klausoties firmu Meha, Valtra Valmet, Armus, Preis, Silja un citu pārstāvju cildinošajās runās. Kombaini, arklī, kultivatori, siena sagādes tehnika un daudz kas cits izstādē bija plaša klāstā. Zemniekiem tā bija iespēja visu novērtēt, padomāt un varbūt arī iegādāties ko vajadzīgu.

Ar izstādes rezultātiem apmierināts arī «Agroapgādes» direktors Jānis Šņepsts, kurš Viļānos rādīja pēc somu licences Polijā ražoto kombainu «SAMPO Bizons». Tas ir īsts latgaliešu kombains, viņš teica, neliels un ekonomisks, jo viena hektāra novākšanai patērē tikai astoņus kilogramus dīzeļdegvielas («Nīvai» vajagot vismaz divdesmit). «Bizona» cena ir 18,5 tūkstoši latu, ja atrēķina valsts subsīdijas, tāds kombains zemniekam reāli izmaksā ap 12 tūkstošiem latu. Šovasar nopirkti jau trīs kombaini, viens no tiem saimnieku atradis Preiļu rajonā, bet pēc izstādes esot cerības pārdot vēl vismaz divus.

Ar līniem joprojām problēmas

Linu sējumu apskate, iepazīšanās ar audzēšanas tehnoloģiju un laukaugu šķirņu demonstrējumi notika privatizējamās Valsts Viļānu selekcijas un izmēģinājumu stacijas tīrumos Počos. Interesentu nebija daudz. Laikam tāpēc, ka linkopība joprojām ir nozare, kur daudz neatrisinātu problēmu, lai gan līni Latvijai būtu izdevīga eksportprece.

Lai linu audzēšanā varētu izmantot jaunāko tehnoloģiju, zemniekiem nepieciešami lieli līdzekļi, vajadzīgas arī valsts investīcijas. Pašlaik nav ne vienu, ne otru. Speciālisti teic, ka linkopībā nepieciešama «revolūcija», kā tas notika ar cukurbiešu audzēšanu, kur tagad iespējams pilnībā iztikt bez roku darba.

□□□

Preiļu rajona lauksaimnieki sevi godam parādīja izstādē un aplicināja, ka Latgales novadā ir starp labākajiem. Bija ko skatīties, bija ko mācīties. Taču, dzirdot, ka Viļānu selekcijas un izmēģinājumu stacija nu ir privatizējama, izteica bažas, vai tik tādā veidā netiksot likvidēta kā nopietns zinātnisks centrs. Atliek cerēt, ka jaunie saimnieki Viļānus saglabās kā svarīgu atbalsta punktu novada zemniekiem.

L.Kirillova
J.Silicka foto

Mājup no Maskavas — ar piekto vietu

Ūdensslēpotājs, Preiļu SCO sporta instruktors Ingus Buks no Pasaules kausa izcīņas posma «Moscow Open» sacensībām Maskavā atgriezās ar iegūtu piekto vietu slalomā.

— Sacensībās piedalījās pasaules čempioni ūdensslēpošanā, gan vīrieši, gan sievietes apmēram no desmit valstīm, — pastāstīja Ingus Buks. — Slalomā piedalījās 35 vīrieši. Sacensības notika speciāli ierīkotā ūdenskrātuvē.

— Kādi bija sacensību apstākļi, salīdzinot ar ūdensslēpošanas bāzi Eikša ezerā?

— Katrā vietā ir savādāki apstākļi, tos nemaz nevar tā salīdzināt. Bet slēpošanas trases ir vienādas. Vienīgais, kas ietekmē, ir laiks — vai nu labs, vai slikts.

— Un kāds laiks šoreiz bija?

— Slikts. Bija vējš, lietus. Sacensības ik pa laikam tika pārtrauktas.

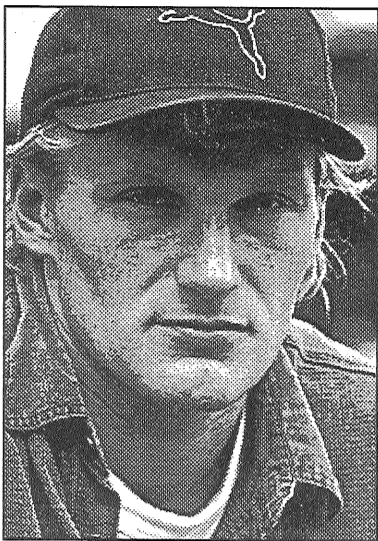
— Sportisti uz sacensībām parasti brauc ar savu inventāru, bet kā tas ir ūdensslēpotājiem?

— Motorlaiva un virve ir sacensību vietā, bet slēpes, kostīmus katrs ņem līdzī savus.

— Vai rezultātus var ietekmēt motorlaivas vadītājs ar savu braukšanas manieri?

— Laivā atrodas automātiska ierīce, kas regulē vienādu laivas braukšanas ātrumu visiem slēpotājiem.

— Vai tas nozīmē, ka sportisti nejut atšķirību starp laivu vadītājiem, kā uzņem ātrumu, kā ved trasē?

● Ingus Buks pēc atgriešanās no Maskavas ar iegūto piekto vietu Pasaules kausa izcīņas «Moscow Open» posma sacensībās.

— Principā nē, jo visi vadītāji ir profesionāļi.

— Vai no Latvijas vēl kāds šajās sacensībās piedalījās?

— Nē. Es biju vienīgais.

— Kas bija jūsu sīvākie konkurenti?

— Angļi, amerikāņi, kanādieši, austrālieši.

— Kāda bija sacensību organizācija, to gaita?

— Ļoti laba. Sacensībām bija sponsori, kas plaši reklamējās. Notika priekšsacīkstes, pēc tam fināls. Katrā reizē viens braucis. Priekšsacīkstēs biju sestais, bet finālbraucienā — piektais. Mani tehniskie

rādītāji — 4,5 (58) 12. Tas ir, 12 metrus gara trose, 4,5 bojas, ātrums — 58 kilometri stundā.

— Vai esat apmierināts ar šo rezultātu? Vai tas ir personiskais labākais rezultāts?

— Jā, esmu apmierināts. Padomju laikā divreiz biju PSRS čempions, bet starptautiskā mērogā man tas ir labākais rezultāts.

— Kas ir jūsu treneris?

— Jānis Kokins.

— Kādām sacensībām gatavojaties tagad?

— Gruzijā notiks starptautisks turnīrs, bet pēc tam, augusta sākumā, Eiropas čempionāts Austrijā.

— Kur jūs ņemat līdzekļus, lai piedalītos sacensībās?

— Sponsoru ir ļoti maz, mēģinu iztikt ar savu naudu.

— Cik gadus jūs nodarbojaties ar ūdensslēpošanu?

— Astoņpadsmit.

— Kādas izjūtas ir tajā brīdī, kad motorlaiva jūs rauj pa ūdeni? Vai kaut ko var pamanīt apkārt?

— Nē, pamanīt neko nevar. Pirms starta koncentrējos. Ja starts labi izdēvies, tad, braucot trasē, nenervozēju. Ja nespēj tik labi sagatavoties, tad pārņem nervozitāti.

— Ko nozīmē labi sagatavoties?

— Tas, ka nav uztraukuma. Lai var sasniegt labu rezultātu. Ja būsi uztraucies, noteikti kaut kas nesānāks.

— Paldies par sarunu, un veiksmi nākamajās sacensībās!

L.Rancāne
J.Silicka foto

«Dārznieks» jaunās telpās

Uz jaunu vietu pārcēlies individuālā uzņēmuma «Dārznieks 96» veikals «Dārznieks». Šim veikalam īpašas reklāmas nevajag, jo savu reizi gandrīz katrs Preiļu un rajona lauku iedzīvotājs būs vēris tā durvis, jo lai nu kam, bet latvietim ir vesels svētku un pieminamu dienu birums gadskārtējā ciklā, kad bez puķēm neiztikt. Kāzas, kristības, jubilejas, kapu svētki, bēres, izlaidumi, bērības svētki, vārda un dzimšanas dienas, pirmās un pēdējās skolas dienas, mātes un Valentīna dienas, kā arī daudzas citas dienas, un kur vēl tās reizes, kad jauneklis savai sirdspuķītei grib tāpat vien pasniegt kādu ziedīņu.

Veikala produkcija galvenokārt nāk no Holandes, bet tas nebūt nenozīmē, ka šajā zemē tā ir augusi. Mūsu izvēlēta neļķe, pilnīgi iespējams, augusi Spānijā, vai pat kādā Āfrikas valstī. Pasaules puķu rūpnieciskajā ražošanā ir savi monopoli, sava vairumtirdzniecība, savas izsoles, sava aprīte. Tā puķe, kas ceturtdienas rītā apmetas uz letes «Dārzniekā», jau svētdienas vakarā ir bijusi izsolē, bet savu dzimto māju pametusi vismaz iepriekšējā trešdienā. Ziedu ilgmūžība tiek garantēta, palīgā ņemot zinātnes sasniegumus.

Dāvināt ziedus — izsena tradīcija gandrīz visās tautās, ierīkot piemājas puķu un krāšņumaugu stādījumus — arī katras iestādes vai individuālās mājas saimnieces gods un lepnums. Tie, kas pabijuši pasaulē, zina, cik ļoti pilsētu iedzīvotāji rūpjas par ielu un namu skaistumu. Balkonī, palodzes, durvju aplodas likst zem bagātīgi ziedošu un zaļojošu

● Pagājušās nedēļas nogalē jauno telpu durvis pircējiem vērā veikals — salons «Dārznieks». Preiļos par vienu sakoptu, glīti iekārtotu telpu kļuvis vairāk. Prieks arī «Dārznieka» īpašniekam Ēvaldam Daukštam un viņa nelielajam kolektīvam — dzīvesbiedrei Vijai (otrajā rindā), floristei Kristīnei Dzenei (pirmajā rindā no kreisās) un grāmatvedei Anastasijai Putānei. Fotografēšanās brīdī nav klāt floristes Anastasija Ancāne un Marija Lāce. Tirgošanās puķu veikalā nav ziedu iesaiņošana un naudas iekasēšana, tā prasa nepārtrauktas rūpes un uzmanību par dabas skaistāko bērnu labajūtu un labklājību tajā laikā, kamēr puķe vēl nav izvēlējusies, kam no mums un uz cik ilgu laiku piederēs.

puķu kastēm. Reti, ļoti reti, bet pamazām šādi skaisti balkoni, logi, palodzes parādās arī Preiļos. Salons «Dārznieks» ir viens no tiem, kas uz ārējām palodzēm izvietojis ziedošu puķu podus. Saņēmis atzinību un sajūsmu. Bet pa četrām dienām vismaz divu sievišķu sašutumu, ka, lūk, ziedošu puķu kastes uz palodzes viņas kaitinot. Acimredzot, un balandas no loga līdz ietvei, aina, kas Preiļos vairāk ierasta, nekā ita. Atliek vēlēties, kaut vairāk

pilsētā būtu tādu «kaitinošu» akcentu, kādu izveidojis «Dārznieks». No otras puses, veikalam — salonam tā ir pareiza taktika. Tas piedalās gaumes veidošanā. Ja mums patīk šāds grezns logu noformējums, tad mēs sāksim domāt, ka arī gribam tādu un meklēsim, kur nopirkt vai pasūtīt stādāmo materiālu, podiņus, kastītes, mēslojumu. Un adrese nav jāsaņem priekšā.

L.Rancāne
J.Silicka foto

Un nu ar mums runā klusums

Sākums 13., 27. jūnija un 8. jūlija numuros.

Par saimniecisko dzīvi es nu jau diezgan rakstījis, nu jāatzīmē kas nebūt par mūsu ģimilijas dzīvi.

1914. gada 25. martā piedzima dēls, kurš dabūja vārdu Aleksandris, 1. aprīlī nomira sievas tēvs, Jēkabs Mežāks, tika paglabāts Preiļu kapos. Bēru dienā tika nokristīts arī Aleksandris.

Tanī laikā Nikolais apmeklēja Rēzeknes ģimnāziju. Kara laikā tā tika evakuēta uz Tulas gubernu. Tur eksāmenu nolīcis, vācu laikā atgriezās mājās pa daļai kājām. Aizgāja vācieši, atnāca boļševiki, tie iesauca viņu armijā, bet kā nebūt noblandījās tepat pa Latgali. Latvijas armijai ienākot, atgriezās mājās. Nu bija jāiestājas Latvijas armijā, kur ne visai ilgi sabija, tika atlaists dēļ iestāšanās Latvijas Augstskolā, tur turpināja studijas trīs gadus. Pēc tam līdzekļu trūkuma dēļ bija jāpārtrauc, jo krievu nauda tika no apgrozības izņemta, saimniecība bija izputināta, pārgāja mājās saimniekot.

Apprecējās 1937. gada 26. decembrī ar Lubānas Piekalnu māju saimnieka Pupura meitu Valiju. 1938. gada 18. septembrī piedzima viņiem dēls, kurš vārdu dabūja Jānis. Priekš boļševiku ienākšanas Nikolais darbojās kā sabiedriskais darbinieks: Pagasta tiesa, Uguns apdrošināšanas biedrība, Pienasaimnieku sabiedrība, Meliorācijas sabiedrība, aizsargos un tā tālāk.

Otrais dēls, Aleksandris, apmeklēja Malnavas lauksaimniecības vidusskolu, to beidzis pārnāca mājās, ierīkoja koku skolu un nodarbojās ar zaļu sēklu audzēšanu. Pēdējā laikā ar koku skolu neveicās, izsala kādi 8000 ābelīšu un bumbieru, stādīšanai gatavu.

Sabija kādas divas ziemas kā Preiļu spirta brūža vadītājs. Lieliniekiem ienākot, tā nodarbošanās bija likvidēta.

1940. gada vēlēšanās bija noziedzies pret valdību, tika arestēts, dabūja kādas trīs nedēļas arestā cietumā nosēdēt. Tika diezgan viegli šoreiz valā. Tagad uz viņu skatījās kā uz pretvalstisku cilvēku. Lai tiktu tālāk no mūsu varas vīriem, nospriedām, ka viņam jābrauc uz Lubānu pie Piekalnu onkuļa palīdzēt viņam saimniekot. Tur jau daudz mierīgāka puse.

Vasaras svētkos bija atbraucis uz Kreviem ciemos. Ar turienes dzīvi apmierināts, gluži labi iedzīvojies. Vītiņi arī tam ar prieku piekrita.

Par viņu nav vairs nekas dzirdēts.

Trešais dēls, Verners, dzimis 1918. gada 8. jūnijā. Riebiņu sešklasīgo pamatskolu beidzis, iestājās Rēzeknes komercskolā. To beidzis, pārgāja brīvprātīgi Latvijas armijā, pēc tam tur savus gadus nodienējis, iestājās kara skolā. 1940. gadā karaskolu jau vajadzēja beigt pie krievu valdības, nu bija sarkanās armijas virsnieks. Pagājušo rudenī un ziemā dienēja Kurzemē, tur ap Valdemārpili. Uz Lieldienu svētkiem bija atvaļinājumā Krevos. Ap vasaras svētkiem viņi jau bija nometnē Litenē. Kur tagad viņš atrodas, Dievs to lai zin? Varbūt tāpat kā mēs baro «moškas» Sibīrijas tundrās, taigās.

Kā jau agrāk minēju, Latvija tika proklamēta kā pastāvīga republika 1918. gada 18. novembrī. Ar to vēl nebija nekas panākts, vajadzēja reāla spēka, bija jāizdzen lielinieki un tā tālāk. Par visu nav manim ko rakstīt, jo tas viss ir vēsturē aprakstīts. Satversmē tika pieņemts, ka valdība sastāv no 100 deputātiem, kuri izvēl no sava vidus ministrus, tā sacīt, sastāda valdību.

Nāca vēlēšanas, tad nu gāja kā pa elles katlu, katrs gribēja tikt deputāts. Tika dibinātas partijas, savākti paraksti. Katras partijas vīri skraidīja pa ciemiem, piesolīdami visādus labumus, lai tik balso par viņiem.

Nu iznāca, ka mums bija 100 ķēniņu valdība, — katra partija vilka uz savu pusi, nebija nekāda noteikta valdības plāna. Tauta bija neapmierināta, kurnēja. Deputāti savus solījumus nepildīja, jo vienkārši nevarēja, pēdīgi deputāti pie saviem vēlētajiem nerādījās. Ministri bieži vien tika mainīti, jo katra partija vēlējās savus vīrus redzēt par ministriem. Tā nikuloja, nekas negāja uz priekšu.

Te nu radās vīri, tā sauktie Latvijas bāri, kas to lietu ņēma savās rokās, nokratīja visu to bagāžu. Nu mums bija īsta valdība, nu sākās Latvijai ziedu laiki. Cēlās skolas, cēlās sabiedriskās ēkas, uzplauka lauksaimniecība, būvēja elektriskās stacijas. Ja šī valdība būtu pastāvējusi gadus piecus, tad droši vien būtu katrā saimniecībā elektrība un ūdens vadi, jo daudzās jau bija ievesti.

Bet nu nāca bēdu laiki. 1940. gada jūnijā iemaršēja sarkanā armija, pašā Latgales dziesmu svētku laikā, un pārludināja Latviju.

Nu tika apsolīts, ka viss paliks kā bija, varēšot saimniekot kā līdz šim, privātpašums netikšot aiztikts. Tas viss avīzēs tika piesolīts, bet ilgi nebija. Pirmais, policija tika atlaista un citi nevēlami ierēdņi. Tad sāka pārņemt fabrikas, lielos veikalus, lielās mājas un tā tālāk. Tas viss gāja ar lielu steigšanos, kamēr viss bija paņemts. Pēdīgi tika izsludināts, ka viss ir valsts īpašums: zeme, ūdeņi un cits. Nu sākās zemes dališana mūžīgā lietošanā pa 10 hektāriem uz saimniecības: lielākām saimniecībām tika atstāti 30 hektāri, bet pārējo daļa piegriezumos siksaimniecībām, lai vēlāk vieglāk varētu ierīkot kolhozus.

Tātad, manim ar trīs dēliem tika atstāti 30 hektāri, lai gan dēli pieprasīja atsevišķi. Mērīšana un dališana noritēja tik ātrā tempā, ka pāra mēnešos Latvija bija izmērīta un sadalīta, un arī nodota jaunsaimniekiem.

Sopavasār sākās tā sējas kampaņa, polītruki skraidīja un dzenāja, ka līdz 25. maijam viss būtu apsēts, tātad lielākā daļa tika apsēta nesagatavotā zemē.

Kā nu izrādās, viņiem tā sējas steidzamība bija vajadzīga, lai varētu savu sen sagatavoto, velnišķo plānu īstenot, — jūnijā sākumā viņiem nevēlamos elementus no Latvijas izvākt, ko arī 14. jūnijā ar lielāko sajūsmu izveda, bet Staļina uzvaras gājienā tas ... sērkokciņš pulvera mucā.

Nu mana saimniecība bija trešo reizi izpostīta un galīgi. Rakstīts «Orlovkas» kolhozā, Krasnojarskas novadā Dzeržinskas rajonā. 1941. gada 14. septembrī.

Turpinājums sekos.

Jauna pieeja ģimenes dzīves izziņāšanā

Uz starptautisko konferenci «Mājsaimniecība un ģimenes pētniecība» Helsinkos par tēmu «Jaunās pieejas ģimenes dzīves izziņāšanā» bija aizbraukusi Līvānu 1. vidusskolas mājturības skolotāja **Maija Kulakova**. Viņa pastāstīja: «Konferencē piedalījās trīs pārstāvji no Latvijas, bet pavisam bija ieradušies 150 dalībnieki no 23 valstīm — Igaunijas, Vācijas, Slovēnijas, Ziemeļvalstīm, Anglijas, Dienvidāfrikas, Kanādas, ASV, Japānas, Ķīnas, Filipīnām un citām vietām.

Pagājušā gada jūnijā apmeklēja Ziemeļvalstu un Baltijas valstu semināru Dānijā par mājsaimniecības saturu. Tur piedalījās pa četriem pārstāvjiem no katras Ziemeļvalsts un pa diviem no katras Baltijas valsts. Semināra laikā radās ideja turpināt šo valstu tālāko sadarbību. Pagājušā gada novembrī es saņēmu uz aicinājumu uz konferenci Somijā, kura notika no 31. maija līdz 3. jūnijam Helsinkos.

Mainoties ekonomiskajai situācijai, daudzās valstīs ir mainījusies pieeja mājas dzīves izziņāšanā. Mācot mājturību skolā, radušās jaunas tēmas — patērētāju zinības un sadzīves tehnika. Taču cilvēka ikdienas dzīve netiek pētīta tikai saistībā ar tās praktisko pusi, bet arī no sociālā un psiholoģiskā viedokļa. Interesantus pētījumus veikuši gan augstskolu studenti, gan arī mācību spēki — profesori un docenti no dažādām pasaules augstskolām, kuri savos referātos iepazīstināja ar pētījumu rezultātiem. Pirmās dienas tēma bija veltīta cilvēka prāta, jūtu un praktiskās dzīves saistībai no psiholoģiskā un filozofiskā skatu punkta. Nākamās konferences dienas tēmas bija saistītas ar rokdarbiem un patērētāju zinībām. Trešajā dienā runāja par to, kāda šī ikdienas dzīve varētu būt nākotnē un kā to pētīt. Tā kā darbs norisinājās vairākās sekcijās, paspēju noklausīties tikai vienu ceturto daļu no visiem referātiem. Interesanti, ka daudzās valstīs mājturības mācīšana ir atšķirīga. Japānai un Ķīnai, piemēram, raksturīga mājturības priekšmeta mācīšana saistībā ar dažādu materiālu tehnoloģiju. Ziemeļvalstīm, savukārt, svarīga tēma ir mājas ekonomika un pielāgošanās jaunajiem dzīves apstāk-

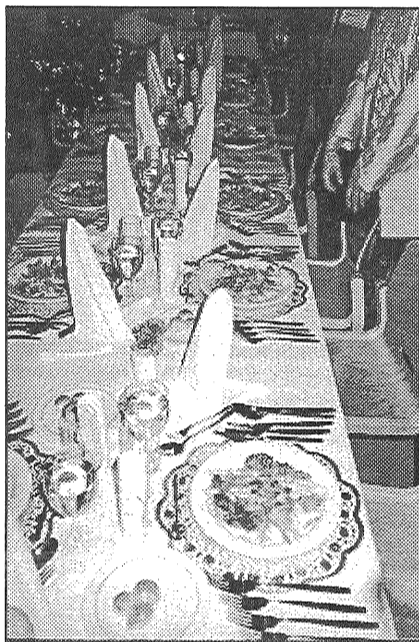

● Stenda referātu sesijas laikā. No kreisās: asociētās profesores no Taiwanas un Japānas, attēla labajā pusē — Maija Kulakova.

ļiem. ASV tiek pētīta ģimenes dzīve, lielu uzmanību veltot dabas aizsardzībai un videi draudzīgai saimniecīšanai. Taču šīs tēmas dominēja arī citu valstu pārstāvju referātos.

Konferences laikā bija iespēja iepazīties ar aptuveni 25 stenda referātiem, kuros vizuāli attēloti darba mērķi, pētījumu metodes un sniegta svarīgākā informācija par darba rezultātiem. Referenti noteiktā laikā pie saviem stendiem stāstīja par savu pētījumu un atbildēja uz klātesošo jautājumiem. Arī man bija sagatavots stenda referāts par mājas ekonomikas mācīšanu skolā un skolēnu atieksmi pret to. Esmu aptaujājusi ap 600 devītās klases skolēnu dažādās Latvijas skolās. Mana pētījuma mērķis bija izziņāt, kura no jaunajām tēmām viņus interesē visvairāk, ko vēlētos apgūt vairāk un kā viņi saista mājturību, ikdienas dzīvi ar citiem mācību priekšmetiem. Izrādījās, ka meitenes mājturības mācību vairāk saista ar bioloģiju, bet zēni — ar matemātiku. Ļoti maz bija tādu, kas mājturību saistīja ar ģeogrāfiju un vēsturi, kā arī ar zinātnēm, kuras ir cieši saistītas ar ikdienas dzīvi — fiziku, ķīmiju.

Konferences laikā mani patīkami pārsteidza augstais zinātniskais līmenis un tas, ka katra problēma tika aplūkota ļoti

● Konferences noslēguma banketa galdū bija klājuši Helsinku universitātes mājturības fakultātes studenti.

plaši. Noklausījos vairākus referātus par dažādu materiālu fizisko un ķīmisko izpēti, kam mēs veltām pārāk maz uzmanības.»

M.Dziesma

Augu aizsardzības pasākumi jūlijā

Karstais laiks jūnijā sākumā un vēsais, lietainais mēneša nogalē sekmēja vairāku kaitēkļu savairošanās un slimību izplatību kultūraugu sējumos. Kaitēkļi savu darbību turpina arī šomēnes, bet graudaugu sējumos un kartupeļu stādījumos savu attīstības maksimumu sasniedz lapu slimības, tādēļ augu aizsardzības pasākumi jāturpina arī jūlijā.

Vasaras kviešu sējumos vietām var būt bīstama rūsas, kviešu pelēkplankumainības un plēkšņu plankumainības izplatība. Miežu sējumos turpinās bojāt miežu lapu brūnplankumainība un tūklplankumainība, vietām stiebrzāļu gredzenplankumainība un rūsa. Auzu sējumos parādīsies un turpinās izplatīties lapu plankumainība un vainagrūsa. Sējumi līdz 61. attīstības stadijai ir aizsargājami ar kādu fungicīdu, kas ieteikts pret šīm slimībām. Sējumos ar gaidāmo ražu 3,0-3,5 t/ha atmaksāsies fungicīdam pievienot insekticīdu, ja uz 20-25% augu vārpošanas fāzē ir parādījušās laputis vai nozīmīgā skaitā labības lapgrauži.

Sevišķi uzmanīgi jāseko fitosanitārajam stāvoklim kartupeļu stādījumos, lai nenokavētu kārtējo lakstu puves apkarošanas termiņu pēc iesāktās augu aizsardzības sistēmas. Stādījumu aizsardzībai jāveic atkārtoti smidzinājumi ar kādu fungicīdu, jo šī slimība pie labvēlīgiem tempe-

ratūras un mitruma apstākļiem var iznīcināt lakstu nedēļas laikā. Lakstu puves pazīmes: pelēki plankumi gan uz lapām, gan kā brūnas svītras uz stublāja. Pret lakstu puvi izmantojami kombinētie sistēmas un kontakta fungicīdi: Akrobāts MC 2,0 kg/ha, Ridomils MC 2,5 kg/ha, Tatū 3-4 l/ha vai kontakta fungicīds Ditāns M-45 2,0-3,0 kg/ha.

No kaitēkļiem kartupeļu stādījumos šogad vairāk kā jebkad izplatījies kartupeļu lapgrauzis. Pašreiz uz ceriem barojas visu 4 vecumu kāpuri. Kartupeļu lapgrauža ierobežošanai kartupeļu stādījumos jāizmanto kāds no insekticīdiem, piemēram, Fastaks 0,1-0,4 l/ha, Karatē 0,1 l/ha, Bulldoks 0,3 l/ha, Decis 0,15-0,25 l/ha vai Mačs 0,3-0,4 l/ha, ja ievadēto ceru skaits pārsniedz 5%.

Kartupeļu sēklas laukos jāveic negatīvo ceru atlase, t.i. jāizvāc no lauka ar bakteriālās melnkājas un vīrusu pazīmēm slimie ceri, kā arī regulāri jāveic laputu — vīrusslimību pārnēsēju apkarošana.

Kāpostu stādījumos turpinās izplatīties un bojāt augus kāpostu cekulkodes, balteņu un kāpostu pūcītes kāpuri. Šo kaitēkļu skaita ierobežošanai ar biometodi var izlaist trihogrammas vai, parādoties kaitēkļu kāpuriem uz vairāk par 10% augu, jāizmanto kāds insekticīds (Bulldoks 0,3 l/ha, Fastaks 0,1-0,2 l/ha, Mačs 0,4-

0,6 l/ha vai Decis 0,3 l/ha). Kāpostu stādījumos jau vietām atzīmētas kāpostu laputu kolonijas. Zirņu sējumos, kur tie vēl tikai sāks ziedēt, zirņu tinēja ierobežošanai ar biometodi izlaižamas trihogrammas. Zirņu sējumos turpināsies laputu savairošanās. No slimībām izplatīsies askohitoze un vietām miltrasa.

Sipulu un gurķu sējumos var parādīties neistā miltrasa. Smidzināšana jāuzsāk tikko ieraugām pirmās slimības pazīmes. Izmantojami Aljets, Ditāns M-45, Previkūrs vai Ridomils MC.

Bez tam gurķu sējumos iespējama ķirbjaugu miltrasas, ķirbjaugu iedegas un gurķu bakteriozes parādīšanās.

Dārzos uz bumbieru un ābeļu lapām un augļiem turpināsies kraupja attīstība. Jūlijā jāveic pēdējais smidzinājums ar kādu fungicīdu. Izvēloties augu aizsardzības preparātus tuvojoties ražas novākšanas laikam, sevišķi jāievēro noteiktais to karences laiks. Ābeļu zieda smecernieka un ābolu tinēja ierobežošanai jūlijā sākumā ap stubbriem jāapliek kāpuru ķeramās jostas, kas rudenī jānoņem un jāsadedzina. Miltrasas uzņēmīgas upeņu un ērkšķoģu šķirnes jaunie dzinumi cieš no šīs slimības.

A.Resnais,
augu kaitēkļu un slimību prognožu un diagnostikas daļas vadītāja

POLICIJAS ZIŅAS (29. jūnijs — 6. jūlijs)

■ 29. jūnijā Raisa F. izdarīja huligāniskas darbības Preiļos, N.Rancāna ielā. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 29. jūnijā Antoņinai G. Preiļos pie veikala «Prestižs», kas atrodas Raiņa bulvārī 1, pazuda velosipēds. Vainīgā persona noskaidrota, ierosināta krimināllieta.

■ 30. jūnijā Vladimirs M. izdarīja huligāniskas darbības Preiļos, Daugavpils ielā. Izteikts oficiāls brīdinājums.

■ 30. jūnijā automašīnas MAZ vadītājs J.D. Rožu ielā uzbrauca velosipēdistam, 1990. gadā dzimušajam Aleksandram T., kurš ar traumām nogādāts Preiļu slimnīcā. Apstākļi tiek noskaidroti.

■ 1. jūlijā Romāns I., braucot ar automašīnu GAZ 53 Vārkavā pa Miera ielu, neizvēlējās pareizu braukšanas ātrumu, nobrauca no ceļa un ietriecās kokā. Vadītājs ar traumām nogādāts slimnīcā.

■ 2. jūlijā konstatēts, ka Olgai T. piederošajā mežā Riebiņu pagasta Osoniešos nelikumīgi nogrieztas 12 egles. Ierosināta krimināllieta.

■ 2. jūlijā Preiļu pagasta Sondoros no Helēnas I. ganībām nozagta gov. Vainīgās personas noskaidrotas, ierosināta krimināllieta.

■ 2. jūlijā Oļegs U. sarīkoja ģimenes skandālu Preiļos, Daugavpils ielā 72. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 3. jūlijā Preiļos, Daugavpils ielā Ainārs M. izdarīja huligāniskas darbības. Izteikts oficiāls brīdinājums.

■ 3. jūlijā Upmalā Jānis Dz. sarīkoja ģimenes skandālu. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 3. jūlijā Grigorij G. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Līvānos, Sporta ielā 5. Izteikts oficiāls brīdinājums.

■ 4. jūlijā Sutros Imants V. alkohola reibumā izdarīja huligāniskas darbības. Izteikts oficiāls brīdinājums.

■ 4. jūlijā Sutros Jānis L. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 4. jūlijā Pēteris N. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Līvānos, Lāčplēša ielā 11 — 61. Izteikts oficiāls brīdinājums.

■ 4. jūlijā Pēteris A. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Rušonas pagasta Aleksandrovkā. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 5. jūlijā Valērijs Z. alkohola reibumā sarīkoja ģimenes skandālu Līvānos, Lāčplēša ielā 11 — 16. Izteikts oficiāls brīdinājums.

■ 5. jūlijā Preiļos, Tirdzniecības ielā 24 nepilngadīgais Edgars G. ar akmeni izsita mājas logam stiklu. Sastādīts administratīvais protokols.

■ 5. jūlijā konstatēts, ka Silajānos salauzta piecas ceļa zīmes. Notiek izmeklēšana.

Preiļu rajona policijas nodaļas informācija

Jūnijā dega četras reizes

Jūnijā rajonā notika četras ugunsnelaimes. 3. jūnijā Preiļu pagasta «Jermakos» izdega S.Ivanovam piederošās dzīvojamās mājas jumts. 14. jūnijā Preiļos, Liepu ielā 8 arī izdega jumta segums. 21. jūnijā Rušonas pagasta «Firovā» izdega E.Lazarevai piederošā pirts. Bet 23. jūnijā Līvānos, Rīgas ielā 57a — 15 dzīvoklī, kas pieder A.Smetannikovam, sadega matracis.

Visu šo ugunsgrēku cēlonis bija elektrotinstalācijas īssavienojums un neuzmanīga apiešanās ar uguni.

V.Fomantjevs,
VUGD Preiļu rajona nodaļas inspektors

**«NOVADNIEKA»
KALENDĀRS****Rajona padome**

◆ 15. jūlijā pulksten 10.00 Dziesmu un deju svētku rīcības komitejas sēde.

◆ 17. jūlijā pulksten 11.00 deju kolektīvu un koru vadītāju, dziesmu svētku darba grupas pieņemšana. Pulksten 16.00 sabiedriskas organizācijas «Jasmuižas fonds» dibināšanas sanāksme J. Raiņa muzejā Jasmuižā.

◆ 18. jūlijā pulksten 19.00 konkursa par sakoptāko pagastu, pilsētu skates noslēgums un uzvarētāju apbalvošana. (Otrdien vēl nebija zināms, kur tas notiks, jo pēc konkursa nolikuma noslēgums tiek rīkots pie uzvarētājiem.)

Sports

◆ 17.-19. jūlijā Latvijas ceļinieku tūrisma salidojums pie Zolvas ezera.

Līvānu poliklīnika

◆ 18. un 19. jūlijā pulksten 9.00 netradicionālās medicīnas klubs «Varavīksne» aicina uz semināru «Cilvēka garīgā attīstība», ko vadīs dāņu izcelsmes mūks Fredijs Nilsons.

Riebiņu kultūras nams

◆ 18. jūlijā pulksten 15.00 Riebiņu parkā apdziedāšanās dziesmu festivāls. Piedalās rajona folkloras ansambļi. Preiļu vidējās paaudzes deju kopa «Tālderis», ansamblis no Ludzas, Balvu rajoniem un Rīgas, aicināts Līgatnes bērnu folkloras ansamblis. Pēc tam balle.

Sutru kultūras nams

◆ 18. jūlijā pulksten 21.00 jaunības svētki. Pēc tam balle un diskotēka.

Vārkavas tautas nams

◆ 18. jūlijā pulksten 23.00 diskotēka «... un pašam patik».

Silajāņu kultūras nams

◆ 18. jūlijā pulksten 22.00 jaunības svētki. Spēlē Kokoriši, starpbrīžos diskomūzika.

Sīlukalna kultūras nams

◆ 18. jūlijā pulksten 23.00 balle. Spēlē «Migla».

Galēnu kultūras nams

◆ 18. jūlijā atpūtas vakars jauniešiem. Informāciju sagatavoja L.Rancāne

03 NEDĒĻA

■ No 6. līdz 13. jūlijam Preiļu slimnīcas «ātrajiem» bijis karsts darba laiks. 13 reizes palīdzība saukta sakarā ar traumām. Septiņos gadījumos stāvoklis bija tik nopietns, ka cietušo nācās vest uz slimnīcu. Galēnu pagastā kādā ģimenē skandāls beidzās ar durtu brūci vēderā. Kautiņš, kura rezultāts bija trauma, izcēlās Stabulnieku pagastā.

■ Aizkalnes pagastā Novoseljē noslika sieviete, kuru «ātrie» vairs nespēja glābt. Sieviete vecums pāri 60 gadiem.

■ Rajona dižākie iemetēji bija sametušies tik stipri, ka pie sešiem tika izsaukta ātrā medicīniskā palīdzība. Divi bija tadā stāvoklī, kas izraisīja bažas par dzīvību. Viņi bija jānogādā slimnīcā, viens no viņiem — pat komas stāvoklī.

■ Medicīniskā palīdzība izsaukta pie trim ļoti smagiem slimniekiem, viņi nogādāti intensīvās terapijas nodaļā. Aglonā, tirgus laukumā gandrīz diennakti nogulēja kāds vīrietis ap 40 gadiem, kurš izrādījās ļoti smagi slim. Ievietots reanimācijā, pēc tam pārvests uz Rīgu. Uzņemšanas nodaļā griezušies 26 slimnieki, 10 no viņiem bija guvuši dažādas traumas. Ličos kāds vīrs piekāvis sievu.

■ Slimnīcā stacionēti 68 cilvēki. Ļoti daudz — 13 nokļuvuši ķirurģijas nodaļā ar dažāda rakstura traumām. Divus sakoduši savi suņi. Bērnu nodaļā ievietoti septiņi. Vasaras atpūtu bērniem sarežģījušas pneimonijas, bronhīti, kā arī saindēšanās ar neēdamām ogām.

■ Piecās dzemdībās pasauli ieraudzījuši trīs puikas un divas meitenes.

■ Slimnīcā miruši četri gados vecāki cilvēki.

L.Rancāne

Valsts komercbankas Latvijas Hipotēku un zemes bankas Preiļu nodaļa

pieņem:

depozītunoguldījumus.
Procentu likme palielināta par 1,5-2,25%;

atver:

vērtspapīru kontus.
Kontu apkalpošana bezmaksas.
Adrese: Preiļos, Brīvības ielā 2.
Tālr. 21750, 24395.

Visu modeļu **DZIRDES APARĀTI** to rezerves daļas, barošanas elementus, pārdošana, pielaišana, labošana š. g. 22. jūlijā no 11.00 līdz 16.00 IU «Preiļu aptieka» telpās Preiļos, Raiņa bulvārī 5.

Lopu pieņemšanas punkts

«**SENLEJAS**»
PĒRK

dažādus LOPUS dzīvsvārā.
Nodrošina ar transportu.
Piemaksā 12% kompensāciju un 18% PVN.
Tālr. dispečeriem — 22454.

Firma no zemniekiem iepērk jaunlopus, liellopus un zirgus. Samaksa tūlītēja, ir piemaksas. Tālr. 55658.

VIĻĀNU 41. ARODVIDUSSKOLA aicina mācīties jauniešus ar pamatskolas izglītību

APGAISMES SPĒKA TĪKLU ELEKTROMONTIERA AR AUTOVADĪTĀJA C1, B KAT. SPECIALITĀTĒ.

Mācību ilgums 3 gadi.
Mācības latviešu un krievu valodā.
Uzņemšana notiks bez iestājpārbaudījumiem.

Mācību laikā audzēkņi saņem stipendiju un tiek apmaksāti braukšanas izdevumi. Ir dienesta viesnīca un ēdnīca.

Adrese: Viļānos, Kultūras lauk. 1, Rēzeknes raj., LV-4650.
Tālr. 62321, 62150.

17. un 21. jūlijā pārdos dažādas šķirnes baltas un brūnas dējējvistas (3-12 mēn.), Ungāru melnas un brūnas vistīņas (1 mēn.), barību Silajānos 8.40, Riebiņos 8.55, Preiļos 9.10, Anspokos 10.00, Kastīrē 10.15, Rušonā 10.25, Aglonā 10.35, Jaunaglonā 10.50, Ārdavā 11.15, Pelēcos 11.30, Aizkalnē 11.45, Pilišķos 12.00, Klaparos 12.20, Vārkavā 12.35, Vanagos 12.50, Rožupē 13.05, Līvānos 13.25, Rudzātos 14.10, Priekules 14.25, Anspokos 14.40, Smelteros 14.50, Polkoronā 15.05, Stabulniekos 15.15, Galēnos 15.30, Sīlukalnā 15.50.

IU «SANA» pārdod: miglotājus, minerālmēslu kļiedētājus, kartupeļu stādītājus, sienu grābekļus, arkus, preses šņori, universālās dzimavas, kartupeļu rokamās mašīnas, universālos vagotājus, MTZ rezerves daļas, plaušmašīnas. Tālr. 48546, mob. tel. 29-344527, 29-536927.

Pērk visu veidu apaļkoksni mežā un mežā pie ceļa un cirsmas.
Tālr. 23743, mob. tel. 9408295.

Iepērk liellopus, jaunlopus, zirgus. Samaksa uz vietas.
Tālr. 22985.

Pārdod

Ford Transit, 1985. g. Tālr. 21716, 22170;
Isuzu Trooper, 1988. g. decembris (džips, benzīns), 3330 \$. Tālr. 22867;
Audi-80, 1981. g., 1000 \$. Tālr. 48546, mob. tel. 29-536927;
Audi-80, 1980. g. Tālr. 38751;
vai maina Audi-200, 1987. g., 2,2 i, 4100 \$. Tālr. 21151, 24292;
VAZ-2105, 1981. g. Tālr. 14172;
ZIL-MMZ-45021. Tālr. 21640;
IŽ Jupiter-5. Tālr. 59246;
mopēdu «Stella». Tālr. 23689;
sienu savācējpiekabi vai maina pret DT-75. Tālr. 57619;
trīskorpusu arklus. Tālr. 18159;
radiostaciju «LEN». Tālr. 21822;
kaziņu (4 mēn.), akordeonu. Tālr. 44055;
kazu. Tālr. 23968;
govī. Tālr. 21081 vakaros;
govī, ir izvēle. Tālr. 50400;
govis, telu. Tālr. 23824;
divistabu dzīvokli. Tālr. 43021 vakaros;
trīsstabu dzīvokli, garāžu. Tālr. 24290.

Dažādi

Vajadzīga strādniece. Tālr. 58521.
Steidzami vajadzīgs celtnieks ar sertifikātu. Tālr. 16218.

Z/s «Olūts» iepērk priedes un egles zāģbaļķus.
Tālr. 22674, 24646.

Z/s «PŪDŽI» par izdevīgām cenām pērk EGLES ZĀĢBAĻĶUS (diam. no 18 cm, garums 3,7 m, 4,2 m, 4,9 m). Samaksa tūlītēja. Nodrošina ar transportu.
Tālr. 13418, mob. tel. 29-348997.

LĪDZJŪTĪBAS

Irst jaunība viskrāšņākā plaukumā,
Visskaistākie sapņi paliek pusceļā.
Z.Purvš
Izsakām līdzjūtību
Līvijai Zadinānei, MEITU
pāragri zaudējot.
Līvānu biokīmiskās rūpnīcas kolektīvs

Lai tēva mīla paliek dziļi sirdī,
Par avotu, kur mūžam spēku smelt.
I.Mežnora
Izsakām dziļu līdzjūtību Verai
Kublicai sakarā ar TĒVA nāvi.
A/s «Preiļu siers» kolektīvs

Skumju brīdī esam kopā un izsakām
līdzjūtību Marijai Salcevičai,
VĪRU smiltājā pavadot.
Arendoles pamatskolas kolektīvs

Skumju brīdī esam kopā ar Kristīni.
Vārkavas vidusskolas 9. klase un
audzinātāja

Izsakām dziļu līdzjūtību skolotājai
Annai Arakčejevai sakarā ar
BRĀĻA pāragro nāvi.
Silajāņu pamatskolas skolotāji

Lai tev dzimtās zemes vēji
Klusu miera dziesmu dzied.
Izsakām dziļu līdzjūtību
Aleksandram un Nikolajam
Skuteļiem, MĀTI mūžībā pavadot.
P/s «Preiļu SCO» kolektīvs

Dalām bēdu smagumu un izsakām
dziļu līdzjūtību Skaidrītei Rinčai
sakarā ar VĪRA pāragro nāvi.
Darba biedri

L M T
LATVIJAS MOBILIS TELEFONS VISĀ LATVIJĀ!

Tikai no 13. līdz 17. jūlijam

Latvijas Mobilais Telefons piedāvā bezmaksas pieslēgumu LMT tīkliem (SIM kartes cena Ls 5.-), iegādājoties mobilos telefonus pie sekojošiem dileriem

LCS TEHFIRMA	Mihoelsa iela 60, Daugavpils	5422434
LCS TEHFIRMA	Saules iela 17, Daugavpils	5423821
LUGS AUTO	Viestura iela 84/96, Daugavpils	5435685
MIRMEX-TV	Latgales iela 52, Rēzekne	4624011
MOBIL KOM	Atbrīvošanas aleja 108, Rēzekne	4625301
MOBĪLAIS PM	Saules iela 17-1b, Daugavpils	5422022
RIKRA	Miesnieku iela 1, Krāslava	5626425
ROTA un K	Rīgas iela 48, Daugavpils	5424716
ROTA un K	Latgales iela 70, Rēzekne	4622341
SERVISS	Atbrīvošanas aleja 166a, Rēzekne	9244376
SERVO	Rīgas iela 85, Daugavpils	5425686
SPK	Cietokšņa iela 42, Daugavpils	9252532

LMT diennakts informatīvais dienests 8000076
http://www.lmt.lv; e-pasts: inform@lmt.lv